

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

31 Mayıs 2012 Perşembe

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

31. 05 2012 Perşembe

----0----

K O N U

Sayfa

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu
Tasarı.(1/619)

1:54

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:23

İdris Naim ŞAHİN (İçişleri Bakanı)	(Ordu)	1:5, 37:46, 48:50, 51:52, 53, 54
Alpaslan KAVAKLIOĞLU	(Niğde)	6:8
Hasan Hüseyin TÜRKOĞLU	(Osmaniye)	8:10, 39, 46:47
Ali SERİNDAG	(Gaziantep)	10:13, 25:27, 47:48, 49, 50:51, 52, 53, 54
Sırrı Süreyya ÖNDER	(İstanbul)	13:16
Celal DİNÇER	(İstanbul)	16:19, 36
Sinan Aydın AYGÜN	(Ankara)	19:20, 32
Hüseyin BÜRGE	(İstanbul)	20:23, 24:25, 36, 37

İKİNCİ OTURUM

24:54

Mehmet ERDOĞAN	(Muğla)	28:40
Prof. Dr. Bülent ÇİÇEKLİ		29:32
Prof. Dr. Nuray EKŞİ		32:35
Karim ATASSİ (Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Temsilci Vekili)		35:36

Açılma Saati: 14.19

Kapanma Saati: 17.09

31 Mayıs 2012 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.19

BAŞKAN: Muammer GÜLER (Mardin)

BAŞKAN VEKİLİ: Feyzullah KIYIKLIK (İstanbul)

SÖZCÜ: Hüseyin BÜRGE (İstanbul)

KÂTİP: Gülay SAMANCI (Konya)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın İçişleri Bakanımız, İçişleri Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum örgütlerinin değerli temsilcileri, değerli akademisyenler, değerli katılımcılar, değerli basın mensupları; toplantı yeter sayımız vardır, Komisyonumuzun 24'üncü Dönem İkinci Yasama Yılı 11'inci Toplantısını açıyorum.

Gündemimizde, malumları olduğu üzere (1/619) esas numaralı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Tasarısı bulunmaktadır.

Değerli üyeler, tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri açıyorum ve tasarının içeriği hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Sayın İçişleri Bakanımız İdris Naim Şahin'e sözü bırakıyorum efendim.

Buyurun Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAIM ŞAHİN (Ordu) – Çok teşekkür ederim.

İçişleri Komisyonumuzun çok Değerli Başkanı, Komisyonumuzun değerli üyeleri, milletvekili arkadaşlarım ve bize yardımcı olan değerli arkadaşlarımız; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, dünyamızda giderek artan göç hareketlerinin getirdiği zorlukların üstesinden gelinebilmesi için, sağlam bir mevzuat altyapısı ve etkin işleyen kurumsal bir yapıya sahip olunması gerekmektedir. Birçok devlet için öncelikli gündem konusu olan uluslararası göç, artık küresel bir olgu hâline gelmiş ve devletlerin tek başına yönetebilecekleri bir alan olmaktan da çıkmıştır. Ülkemizin bu coğrafyada sahip olduğu özel konumu nedeniyle, göç konusu kapsamlı ve karmaşık bir yapı arz etmektedir.

Uluslararası göç hareketleri için transit ve güzergâh ülke konumunda olan ülkemizin artık hedef ülke hâline gelmişliği söz konusudur. Aslında Türkiye, yüzyıllardır gerek doğudan gerekse batıdan büyük göç hareketlerinin nihai durağı olmuş ve milyonlarca göçmene ev sahipliği yapmıştır. Türkiye'nin çağımızdaki göç hareketlerinde de hedef ülke konumunu sürdürdüğü dikkate alınarak, bu alanı daha iyi yönetebilmek durumundayız.

Göç ve iltica alanındaki mevcut mevzuatımız, çağın gereklerine daha iyi uyum sağlanabilmesi için Bakanlığımızca gözden geçirilmiş ve netice itibarıyla çok kapsamlı bir kanun tasarısı hazırlanarak huzurlarınıza getirilmiştir.

Ülkemiz ihtiyaçlarına göre hazırlanan bu tasarı, iltica ve göç alanındaki ulusal politika ve stratejilerimizin hukuki zeminini oluşturacaktır. Konjonktürel nedenlere bağlı olarak, ülkeler arasındaki göç hareketlerinin artarak devam ettiğini, suç örgütlerinin de bu yasa dışı göçten menfaat sağlamaya çalıştıklarını göz önüne aldığımızda, günümüzde bu göçlerin yönetilmesi hayati bir önem kazanmıştır.

Göçün yönetilmesindeki kritik nokta şudur: “Hem evrensel insan haklarında kısıtlamaya gidilmemeli hem de güvenlikten taviz verilmemelidir.”

Göç, yasal ya da yasa dışı, başka bir ifadeyle düzenli veya düzensiz göç şeklinde gerçekleşmektedir. Düzenli göç, gidilen veya transit geçilen ülkenin yasalarına uygun gerçekleşen insan hareketi iken, düzensiz göç veya yasa dışı göç de, ülkeye yasa dışı giriş-çıkış yapmak, yasa dışı şekilde kalmak ya da çalışmak olarak ifade edilmektedir. Yasa dışı göçün, yasal göçü yönetememenin bir sonucu olarak ortaya çıktığı da bilinen bir gerçektir. Yasa dışı göçmenlik, göç alan ülkelerin kamu düzeni ve güvenliği ile kamu sağlığını da ciddi şekilde tehdit etmektedir.

Burada, göç olgusunun ayrılmaz bir parçası olan iltica ve mülteci konusuna da değinmekte yarar görmekteyiz.

Bir insan hareketi olarak, iltica olgusunu göç kavramından tamamıyla ayrı tutmak mümkün değildir. Göçte olduğu gibi iltica hareketinde de kişilerin çeşitli gerekçelerle, ülkelerini terk etmeleri ve yasal ya da yasal olmayan yollardan diğer ülkelere göç etmeleri söz konusudur. Ancak, ikisi arasındaki en ayırt edici nokta, iltica eden kişilere sağlanan sistemli bir uluslararası korumanın varlığıdır.

Genellikle sosyal ve siyasal olguların etkisiyle ortaya çıkan ve insani boyutuyla öne çıkan iltica hareketleri, geçmiş dönemlerde olduğu gibi bugün de dünyanın en temel konularından birisidir. İltica ve göç alanı, uluslararası boyutu dışında, bakanlıklar arası iş birliğini de gerektiren, çok boyutlu, Türkiye'nin ekonomik, sosyokültürel ve demografik yapısını, kamu düzeni ve güvenliğini derinden ilgilendiren bir konudur.

Bu açıklamalardan sonra, tasarı hâline getirip şu anda Komisyonumuzda görüşmesini yaptığımız bu kanuna neden ihtiyaç duyulduğunu kısaca, farklı başlıklar altında izah etmek isterim.

Birincisi: Yasal veya yasa dışı yollarla gerçekleşen göç hareketlerini düzenleyen mevcut mevzuatımız ve kurumsal altyapımız, ülkemizin bugünkü ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kalmaktadır.

İkinci bir neden: Yabancıların hukuki durumunu düzenleyen temel iki kanunumuz vardır. Bunlardan birincisi, 5682 sayılı Pasaport Kanunu, bir diğeri de 5683 sayılı Yabancıların Türkiye’de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun’dur. Her iki kanun da 1950 tarihli olup, 1924 Anayasası temelinde hazırlanmış kanunlardır. İnsan hakları hukukunun belli başlı belgeleri ise, bu kanunların yürürlüğe girdiği tarihten sonra kabul edilmiştir. Örneğin, Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşme 1951 yılında, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ise 1953 yılında yürürlüğe girmiştir.

Öte yandan, Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, 1953 yılında ülkemize giriş yapan yabancıların sayısı 91.114 iken, bu sayı 2011 yılında 29 milyon 362 bin 434 olarak gerçekleşmiştir. Halen ülkemizde ikamet eden yabancı sayısı ise 2011 yılı sonu itibarıyla 217.206’ya ulaşmıştır.

Bir başka sebep: Yabancıların temel hak ve hürriyetleri ancak kanunla sınırlandırılabilirken, bugün ağırlıklı olarak idari düzenlemelerle, yani ikincil mevzuatla yapılmaktadır. Örneğin, iltica mevzuatımız 1994 yılında çıkarılan bir yönetmelikten ibaret olup ayrı bir iltica kanunumuz da bulunmamaktadır.

Bir başka sebep: Ülkemizin göç politikası genel olarak soydaş göçü üzerine odaklanmıştır. Bu nedenle, soydaş göçü dışında kalan göç hareketlerini uyarlayacak ve güncelleyecek mevzuata ve kurumsal altyapıya da doğal olarak ihtiyacımız bulunmaktadır.

Bir başka neden: Aralarında Türkiye’nin de bulunduğu gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin nüfusu yaşlanmakta ve genç iş gücü azalmaktadır. Önümüzdeki 20-30 yıllık periyot itibarıyla yapmak durumunda olduğumuz bu değerlendirme sonucunda, genç ve nitelikli yabancı iş gücünü ülkemize çekme ihtiyacının olduğu, bu alandaki rekabetin uzun vadeli süreçte daha da artacağı değerlendirilerek, uzun vadeli yasal göç politika ve stratejilerinin belirlenmesi ülkemiz ve toplumumuz açısından hayati bir önem taşımaktadır.

Bir başka neden: Göç ve iltica alanı, güvenlik boyutunun yanında, bakanlıklar arası işbirliğini gerektiren, çok boyutlu ve insan hakları temelli bir yapıya sahiptir. Bu alanın dolayısıyla bütüncül bir bakış açısıyla ele alınması gereklidir.

Bir başka neden Sayın Başkanım ve değerli üyelerimiz: Ülkemizde göç ve iltica alanında görev yapacak uzman bir kuruma duyulan ihtiyaç her geçen gün kendisini iyice hissettirmektedir. Avrupa Birliği ülkelerinin göç ve iltica yapılarına bakıldığında, büyük bir oranda içişleri bakanlıklarına bağlı sivil ihtisas birimlerinin görevli olduğunu görmekteyiz.

Başka bir neden: İltica ve göç konusu, Avrupa Birliğiyle müzakerelerimizde 24’üncü Fasıl kapsamında önemli bir konu olarak yerini almaktadır. Bu çerçevede, iltica ve göç yönetimi için gerekli mevzuat çalışmalarının da yapılması müktesebatın gereği olarak önümüzdedir.

Bir başka neden: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin iltica ve göç alanındaki son dönem Türkiye kararlarıyla, iç hukuk yollarının etkin çare sunmadığı, bu nedenle Avrupa İnsan Hakları

Mahkemesine yapılan başvurularda iç hukuk yollarının tüketilmesi zorunluluğunun aranmayacağı hükme bağlanmıştır. Nitekim son üç yılda, on üç dava ülkemiz aleyhine sonuçlanmış ve ülkemiz tazminat ödemeye mahkûm edilmiştir.

Başka bir neden, mülteci ve sığınmacılara sağlanması gereken haklar kanunlarımızda açıkça düzenlenmediğinden uygulamada hak kayıpları yaşanabilmektedir.

Bir başka husus, insan ticaretiyle mücadele ve mağdurların korunması uluslararası alanda takip edilen çok önemli, doğru, haklı ve yerinde konu olarak karşımızdadır.

Günümüzde modern kölelik, köleliğin modern zamanlardaki şekli olarak nitelendirilen ve küresel anlamda önemli bir sosyal problem olarak karşımıza çıkan insan ticareti suçu mağdurlarının korunması, sığınma evlerinin işletilmesi konularında da ihtisaslaşmış aktif bir kurum ihtiyacı her geçen gün kendini göstermektedir.

Sayın Başkanım, değerli komisyon üyelerimiz; iltica ve göç alanında Kabul Merkezleri, Geri Gönderme Merkezleri ve İnsan Ticareti Mağdurları Sığınma Evlerinin uluslararası normlara uygun olarak işletilmesiyle ilgili olarak ülkemiz zaman zaman eleştirilere maruz kalmaktadır. Dolayısıyla bütün bu arz ettiğim nedenlerle bu kapsamda yeni, çağdaş bir yasaya ihtiyacımız olduğu açıkça kendisini göstermektedir.

Sayın Başkan, komisyonumuzun çok saygıdeğer üyeleri; izin verirsiniz şimdi de hazırlamış bulunduğumuz bu kanun tasarısının hazırlanma sürecinden de kısaca bahsetmek isterim.

İlk aşamada, Bakanlığımız bünyesinde bir büro yapılanması gerçekleştirilmiş ve çekirdek bir mevzuat çalışma grubu oluşturulmuştur. Ardından iltica ve göç sahasında çalışan akademisyenlerin katılımıyla İltica ve Göç Danışma Kurulu teşkil edilmiştir. Konuyla ilgili göçten daha çok etkilenmiş olan ülkelerin mevzuatları tamamıyla ve titizlikle incelenmiştir.

Oluşturulan taslak metin ilgili Bakanlık, kamu kurum ve kuruluşlarıyla paylaşılmış, müşterek çalışmalar için sık sık bir araya gelinmiştir. Bu arada konuyla ilgili uluslararası kuruluşların teknik destekleri alınmış, sivil toplum örgütleri de sürece dâhil edilmişlerdir. İlgili kamu kurum ve kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, sivil toplum örgütleri ve üniversite öğretim üyelerimizin katılımlarıyla çalıştaylar düzenlenmiştir. Ayrıca, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Avrupa Konseyinin ilgili diğer birimleri ile AB Komisyonunun değerlendirmeleri ve görüşleri de dikkate alınmış ve kıymetlendirilmiştir. Kısaca, taslağın hazırlama sürecinde iyi bir yönetim ve yöntem esaslarına bağlı kalınmıştır.

Burada, Kanunun getirmiş olduğu yeniliklerden de belki ifade ettiğim gerekçelerle örtüşebilecek mahiyette kısaca bahsetmek isterim.

Kanun tasarısının yasalaşmasıyla birlikte: İkincil veya idari düzenlemelerle yürütülen göç ve uluslararası koruma alanı, bu kanun ve bu kanun temelinde hazırlanacak düzenlemelerle yürütülür

hâle gelecektir. Yasanın genelinde insan haklarının tanınması ve kamu düzeni ve güvenliğinin korunması yönünde bir denge gözetildiğinden, idari gereklilikler ile temel hak ve hürriyetler arasındaki denge sağlanmış ve korunmuş olacaktır.

Bir başka kazanımımız, ülke olarak, dinamik uzun ve kısa dönemli göç politika ve stratejilerini belirleyebilmemiz mümkün hâle gelecektir. Bu amaçla Göç Politikaları Kurulu oluşturulmaktadır. Diğer taraftan, göç alanında görev yapan Bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları arasında etkin iş birliği ve koordinasyonun sağlanması gerçekleşecektir. Diğer taraftan, kitlesel akın durumunda uygulanacak yöntem ve tedbirler, Bakanlar Kuruluna verilen yetkilerle önceden tayin edilebilir ve daha da yönetilebilir hâle gelecektir. Göç ve iltica alanı, yabancıların hak ve yükümlülükleri açısından uluslararası insan hakları standartlarına ve Avrupa Birliği müktesebatına uyumlu bir yasayla yürütüleceğinden 24' üncü Fasil' in açılması çalışmalarına da kuşkusuz çok önemli bir katkı sağlayacaktır. Yasal göç alanında etkin ve sistematik bir yapı getirilecek vize, ikamet ve çalışma izni gibi işlemlerde bürokrasi ve kayıt dışılık azaltılarak güçlü bir göç yönetimi anlayışı hâkim kılınacaktır. Bir başka açıdan aile içi şiddete maruz kalan kadınların ve çocuklarının haklarını koruyan düzenlemelere yardımcı olacak şekilde, bu durumdaki yabancıların ikamet izinleri güvence altına alınmış olacaktır. Yine öğrenimini Türkiye'de sürdüren yabancı öğrencilere yönelik çalışma hakkı tanınabilecektir. Türkiye'de öğrenimlerini tamamlayanlara bir yıllık ikamet izni alabilme imkânı getirilerek Türkiye'nin, ülkemizin nitelikli işgücü için çekim merkezi olmasına yardımcı olunacaktır. İlk defa vatansız kişilerin hakları açık bir şekilde yasada insan merkezli olarak yer almış olacaktır. Uluslararası bir sorun hâline gelen yasa dışı göçle mücadelenin hukuki altyapısı güçlendirilecek ve bu alandaki mücadele etkinleştirilecektir. Yabancılar hakkında alınacak sınır dışı ve idari gözetim kararları için hukuki zemin oluşturulmuş olacaktır. Bunun sonucunda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin bu alandaki hükümleriyle tam bir uyum sağlanarak ülkemiz aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği ihlal kararlarının da önüne geçilmiş olacaktır.

Geri gönderme ve kabul merkezlerinin işletilmesi Bakanlık uhdesinde olmakla birlikte Bakanlığımız bu merkezleri, kamu kurum ve kuruluşları ile Türkiye Kızılay Derneği eliyle de işlettirebilecektir.

Sayın Başkan, komisyonumuzun değerli üyeleri; sonuç itibarıyla ülkemizin göç ve uluslararası koruma mevzuatı ile idari sistemi, uluslararası insan hakları normlarına ve AB müktesebatına uyumlu hâle getirilecek, göç alanında ihtiyaç duyduğumuz hukuki, idari ve fiziki altyapıya kavuşmamız sağlanacaktır. Böylece güçlü, yönetilebilir, ülke menfaatlerini gözetken ve uluslararası ilişkilerde Türkiye'nin konumunu ve onurunu güçlendiren bir göç sistemi kurulmuş olacaktır. Yapacağınız değerli katkılardan dolayı şimdiden hepinize teşekkür çok çok ediyor ve hepinizi Sayın Başkan ve siz değerli komisyon üyelerimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, çok teşekkür ederiz efendim.

Kanun tasarısıyla ilgili sunuşunuz için tekrar teşekkür ediyorum. Dün bu tasarıyla ilgili olarak Mülkiye Başmüfettişi Sayın Atilla Toros ve değerli arkadaşları bir sunum da yaptılar, komisyonumuzu da bilgilendirdiler, dosyaları da verdiler. Ben müsaade ederseniz bu değerli sunum ve güzel hazırlık için Mülkiye Başmüfettişi Sayın Atilla Toros ve değerli çalışma arkadaşlarına komisyonumuz hem Başkanı hem de üyeleri adına takdir ve teşekkürlerimizi de ifade ediyorum. Bizi bilgilendirmişlerdir. Tasarının çalışmalarında ve alt komisyon çalışmalarında önemli bir katkısı da olacaktır.

Değerli üyelerimiz, bugünkü toplantımıza Sayın Bakanımızla beraber Başbakanlığın, Avrupa Birliği Bakanlığının, Adalet Bakanlığının, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığının, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının, Dışişleri Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Türk Kızılay Derneği Başkanlığı, Maliye Bakanlığı, Yurt Dışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Sağlık Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının değerli temsilcileri, değerli öğretim üyeleri, Sayın Prof. Dr. Bülent Çiçekli, Kültür Üniversitesinden Sayın Prof. Dr. Nuray Ekşi, İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı Başkanlığı, Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği Başkanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı ve Sayın Doç. Dr. Sanem Baykal, Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği, Uluslararası Göç Örgütü ve Uluslararası Af Örgütünün temsilcileri de katılmış bulunmaktadır. Dünkü toplantıda da arkadaşlarımızla görüştüğümüz üzere şimdi tasarının tümüyle ilgili gruplar adına konuşmalar yapmak üzere değerli söz isteyen arkadaşlarımıza söz vereceğiz, daha sonra bu uluslararası kuruluşların ve sivil toplum örgütlerinin ve bilim adamlarının da kısaca görüşlerine başvuracağız.

Söz talebinde bulunanlar?

Sayın Alpaslan Kavaklıoğlu, buyurun efendim.

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanım; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin bulunduğu coğrafya eski tarihlerden beri önemli göç rotaları üzerinde yer almaktadır. Türkiye, hem iç göç hem de dış göç açısından oldukça deneyimli ve tarihinde çok büyük göç süreçlerine tanıklık ve ev sahipliği etmiş bir ülkedir. Bunda Osmanlı'nın bir mirası olarak Anadolu'yu vatan kabul edip göçenlerin yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasının ardından kültürel ya da dinî bağlarının olduğu toplulukların göçünün de etkisi vardır. 1980 sonrası göçler ise önceki dönemlerden farklı olarak sadece kültürel ya da dinî bağların etkisiyle değil ayrıca Türkiye'nin hem konumu gereği hem de çevresindeki ülkelere kaynaklanan sorunların doğurduğu kitlesel insan hareketleri olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin göç deneyimi oldukça eskilere dayanmakla ve çok

büyük insan kitlelerini kapsamaktadır. Göç ile kurulan Amerika Birleşik Devletleri, Yeni Zelanda, Avustralya gibi ülkeleri saymazsak dünyada bu kadar büyük sayıda insan kitlesini hazmedebilecek başka ülkeler göstermek çok zordur. Bu yoğun insan hareketliliği ve sirkülasyonu günümüzde de artarak devam etmektedir. Türkiye'nin artan ekonomik gücü ülkemize yönelik göç hareketleri için bir çekim unsuru oluşturmuştur. Bulunduğumuz coğrafi bölgede devam eden siyasi istikrarsızlıklar, Türkiye'ye yönelik göçü teşvik eden bir diğer unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Son dönemlere kadar daha çok bir geçiş köprüsü konumunda olan ve daha çok transit bir güzergâh olarak nitelendirilen Türkiye'nin artan ekonomik gücü ve istikrarıyla göç hareketleri açısından bir hedef ülke konumu geldiği bir gerçektir. Ülkemizdeki insan hareketliliğindeki artış çeşitli amaçlarla gelen yabancıların sayılarına bakıldığında açıkça görülebilmektedir.

Öte yandan, yasal gerekleri karşılayarak gerçekleşen göçün dışında bir de yasal prosedürün dışında gerçekleşen göç hareketleri vardır ki bunun boyutu yasal göçten çok daha büyüktür. Yabancıların ülkemize giriş ve çıkışlarını, ikamet izinlerini, Türkiye'de bulundukları sürece sahip oldukları hak ve sorumlulukları düzenleyen 5682 sayılı Pasaport Kanunu ile 5683 sayılı Yabancıların Türkiye'de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun düzenlemektedir. Ancak bu iki kanun 1950 tarihli olup güncel sorunlar ve gelişmeler karşısında yetersiz kaldığı açıktır. Bunun yanı sıra her ne kadar 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair Cenevre Sözleşmesi gibi pek çok uluslararası anlaşmaya taraf olmuşsak da uluslararası koruma alanında kanun düzeyinde temel bir düzenleme bulunmamakta, uygulamalar idari düzenlemeler doğrultusunda yürütülmektedir.

Göç, ulusal ve uluslararası düzeyde iş birliği ve koordinasyon gerektiren, çok boyutlu, Türkiye'nin ekonomik, sosyokültürel ve demografik yapısını, kamu düzeni ve güvenliğini derinden ilgilendiren dinamik bir konudur. Buna rağmen, ülkemizde özel olarak göç alanında uzmanlaşmış bir kamu kurumu bulunmamaktadır. Göç sorunlarının etkin yönetimi açısından, dünyadaki örnekleri gibi görev alanına yönelik strateji ve güncel politikaları geliştirip uygulayan, insan hakları odaklı, nitelikli personel ve sağlam bir maddi alt yapıyla donatılmış, yetkin bir kurumsal yapılanmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Göç konusu Avrupa Birliği sürecinin de önemli ayaklarından biridir. Avrupa Birliği müzakere sürecinde 24' üncü Fasıl'da oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne tam üyeliği gerçekleşene kadar uluslararası koruma sistemimizin ve uygulamalarımızın Avrupa Birliği müktesebatı ve uygulamalarına paralellik sağlaması, ayrıca göç alanında kurumsal yapılanmanın tamamlanması gerekmektedir.

İşte bu belirtilen hususlar yeni bir göç yasası ve sisteminin oluşturulmasını elzem kılmıştır. Yabancıların Türkiye'ye giriş ve çıkışları, vize ve ikamet izinleri hususlarındaki güncelliğini yitirmiş, dağınık, karşılaşılan sorunlara cevap vermekte yetersiz mevzuatın değişmesi gereklidir. Ülkemizin

gelişme vizyonu ile uyumlu, uluslararası normlara uygun, millî çıkarları gözetken, ilgili olduğu konuları tüm yönleriyle kuşatan, kaliteli mevzuat ilkelerine uygun düzenlemeler getirmek amacıyla hazırlanan Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanun Tasarısı ile başta uygulamada yaşanan sıkıntıların önüne geçilecektir.

Tasarıda üç önemli ayak olduğunu görmekteyiz. Birincisi, kanunla düzenlenmesi gereken, daha çok ikincil düzenlemelerle yürütülen göç alanı, kanun ve kanun temelinde hazırlanacak düzenlemelerle yürütülmeye başlanması uluslararası insan hakları standartlarına uyumlu göç sisteminin hayata geçirilmesi.

İkincisi, uluslararası bir sorun hâline gelen düzensiz göçle mücadelenin hukuki altyapısının güçlendirilmesi ve etkinleştirilmesi, düzenli göçte ise bürokratik işlemlerin olabildiğince azaltılarak tutarlılık ve güvene dayalı bir göç sistemi anlayışının hâkim kılınması.

Üçüncüsü, insan hakları temelinde, özgürlük ve güvenlik arasındaki hassas bir dengeyi korunduğu, uluslararası insan hakları normlarına ve Avrupa Birliği müktesebatına uyumlu, göç alanında ihtiyaç duyduğumuz hukuki, idari ve fiziki altyapıya uygun etkin yönetilebilir bir göç sistemi kurulması amaçlanmaktadır.

Tasarı gerçekten çok teknik bir çalışma olup pek çok kurum ve kuruluşlarla iş birliği ve koordinasyon sonucu hazırlandığı gözlenmektedir. Çok kapsamlı ve detaylı olan tasarının daha sağlıklı değerlendirilebilmesi için bir alt komisyon marifetiyle ele alınmasının uygun olacağı kanaatindeyim.

Tasarının hazırlanmasında emeği geçen başta Bakanımız ve İçişleri Bakanlığımız mensupları olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Kavaklıoğlu, teşekkür ediyorum efendim.

Söz sırası Sayın Hasan Hüseyin Türkoğlu'nda.

Buyurun efendim.

HASAN HÜSEYİN TÜRKÖĞLU (Osmaniye) - Sayın Başkan, komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, Bakanlık bürokrasinin saygıdeğer mensupları, kıymetli misafirler, saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Göç kavramı Anadolu coğrafyası için tarihsel bir özellik, nitelik taşımaktadır. Bu coğrafya jeopolitik konumu itibarıyla yüz yıllardır göç alan, üzerinden insanların göç ettiği bir coğrafya niteliği taşımaktadır. Nitekim Anadolu'nun hangi coğrafyasının kazırsanız kazıyın muhakkak altından başka bir medeniyet yeni bir medeniyetle karşılaşmak mümkün. Bu çerçevede modern çağda da Cumhuriyetimizin kuruluşundan bu yana da iltica, göç, yasa dışı göç söz konusu olmuş ancak bugüne kadar bu alanı derli toplu bir araya getirip düzenleyen bir mevzuata maalesef sahip değildir. Bugün

böyle bir tasarımı görüşüyoruz. Bu açıdan böyle bir farklı özeliği var bu tasarının. Tasarımı hazırlayan Sayın Bakana ve değerli bürokrasisine teşekkür ediyorum.

Bu tasarının içerisinde düzenli, berrak, yerinde düzenlemeler olması, bunları bir araya getiren hükümler olması tasarımı için olumlu düşünmemizin en önemli sebeplerinden birisi. Komisyon üyesi olarak bu tasarımı okuduğumda teknik olmasına rağmen çok rahat anlayabiliyor olmak, anlamamız ayrı bir özellik, güzellik. Ayrıca komisyonumuzun bugüne kadar çok fazla karşılaşmadığımız şekilde toplantı öncesinde aydınlatılması da gerçekten takdire şayan bir davranış. Bunun için de çok teşekkür ediyorum.

Tasarının içerisinde ise hem mevzuatımızın hem uluslararası sözleşmelerin hem Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin karar ve eğilimlerinin dikkate alınarak hükümler konması bu açıdan da takdire şayan, bunu da dile getirmemiz lazım.

Bu tasarımı yeni bir alanı düzenliyor, ciddi bir boşluğu dolduruyor. Dolayısıyla uygulaması da muhakkak çok büyük önem arz edecektir. Bu tasarımı ortaya çıkan bazı kurul ve kuruluşlar özellikle İçişleri Bakanlığına bağlı kuruluşu olarak düzenlenen Göç İdaresi Genel Müdürlüğüyle ilgili Sayın Bakandan özellikle rica ediyorum. Bu kurumun görevlilerinin uluslararası tecrübeleri, uluslararası mevzuata biraz daha açık bilgi sahibi olmalarının önem arz ettiğini kuruluş aşamasında büyük önem arz ettiğini değerlendiriyorum. Bu çerçevede özellikle yöneticilerini dış temsilciliklerde görev yapacak olan göç müşaviri gibi görevlere atamalar yapılırken muhakkak yurt dışı tecrübeleri olan insanların, bilgi birikimi olan insanların atanmasının önemli olduğunu düşünüyorum. Bunun için İçişleri Bakanlığı olarak çok zorlanmayacağınızı düşünüyorum çünkü mahiyetinizde yurt dışı tecrübesi olan bir sürü mülki idare amiri var, her biri birbirinden değerli, her biri birbirinden başarılı. Zaten Hükümetlerinizin de on yıllık icraatı içerisinde başarılı olduğu alanlarda birçoğunda da mülki idare amirlerinin imzasını görüyoruz. Lütfen bu teşkilatı oluştururken de bu hususu göz önünde bulundurun diye özellikle istirham ediyorum.

Sayın Bakanım, ayrıca maddelerle ilgili alt komisyonda ve Komisyonumuzda görüşmeler yapılırken de mülki idare amirlerinin, onların görevlendirilebilmelerine ilişkin düzenlemelere önergelerimizle katkıda bulunmaya çalışacağımızı da ifade etmek istiyorum. Dolayısıyla yeni bir alan, boşluk olan bir alan ve güzel bir düzenleme, inşallah uygulaması da güzel olur.

Teşekkür ediyorum.

Ancak sizi burada yakalamışken İçişleri Komisyonunda bazı hususları da arz etmeden...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAIM ŞAHİN (Ordu) - Kaçmıyorum ki.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Komisyonunda yakalamışken efendim yani her zaman değil, Necmettin Ağabey geliyor siz yokken.

Efendim ne olacak bu polislerin özlük hakları? 2007 yılında Sayın Başbakan, dünya âlemin önünde söz verdiler. Dediler ki: “Biz polislerimizin özlük haklarını düzenleme konusunda ilk işimiz bu olacak.” Beş yıl geçti aradan henüz ortada bir şey yok. Polisler uluslararası standartlara, çalışma şartlarına, ILO Sözleşmeleri’ne aykırı olarak fazla mesaiyle çalıştırılıyorlar, bu Anayasa’daki ifadeyle bir angarya. Özlük hakları konusundan benzer görevi yapan ve muadil görevlerde bulunan birçok kamu görevlisinden çok daha geri maaş almaktalar, emeklilikleri perişan. Bu konuyla ilgili Mecliste de zaman zaman gündeme getiriyoruz, sizin de çok bu konuda sorularla muhatap olduğunuzu biliyorum ama burada da altını çizip muhakkak hatırlatmam gerekiyordu. Lütfen polislerimizin bu sorunlarını çözün efendim, angaryadan kurtarın bu meslek mensuplarını.

Diğer taraftan, mülki idare amirleriyle ilgili bir düzenleme olacak diye bu yasama yılının başında zatîalınızdan bir müjdeli haber almıştık ancak arkası gelmedi. Mülki idare amirleri kendileriyle aynı statüde bulunan hâkim ve savcı sınıfının personeliyle aynı özlük haklarına sahip olmak istiyorlar. Aynı özlük haklarına sahip olmadıkları için ailevi şartları, özel sıkıntıları olumsuz olsa bile Devlet Memurları Kanunu’ nun tanımış olduğu son güne kadar yani 65 yaşını doldurana kadar görevde kalmak gibi bir sıkıntıyla karşı karşıyalar çünkü emekli oldukları gün perişan olacak seviyede bir emekli maaşına sahip oluyorlar. Dolayısıyla bu konuda da biraz evvel Sayın Başbakanın verdiği sözü size hatırlattım ama şimdi de sizin verdiğiniz sözü size hatırlatıyorum. Bu konuda çalışmalarınızı beklediğimizi de arz etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Türkoğlu.

Sayın Ali Serindağ, buyurun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, Sayın Bakan, değişik kamu kurumlarından Komisyonumuza gelen değerli kamu görevlileri, değerli misafirler, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün gerçekten mevzuatı ve mevzuattaki boşluğu dolduracak bir konuyu görüşüyoruz. Ben sözlerimin başında şunu söylemek istiyorum: Tüm tasarıların tüm konuların Komisyonumuzun gündemine bu şekilde gelmesini özellikle diliyorum. Hepimiz şahit olduk çok kısa bir süre önce burada bir yasa teklifi görüştük. Beş maddelik bir teklifti. Her madde ayrı bir alanı düzenlemekteydi. Hiçbir hazırlık yapılmamıştı ve ham olarak Meclisimizin, Komisyonumuzun gündemine geldi. Burada da fazla irdelenmeden, üzerinde de fazla çalışılmadan alâlacele Genel Kurul gündemine gitti ve Genel Kurulda dün akşam sabaha karşı kanunlaştı. Şimdi, kanun yapmak ciddi iştir. Kanun yapmak gerçekten üzerinde durulması gereken bir iştir. O nedenle yasal alanlarda düzenleme yapılırken kanun teklif ve tasarıları Komisyon gündemine gelirken iyi bir hazırlığın yapılması hem Komisyonumuz

açısından hem de o yasanın düzenleyeceği alan açısından çok büyük önem arz etmektedir. Ben bu tasarının hazırlanmasında bu nedenle emeği geçen İçişleri Bakanlığı bürokratlarına, katkı veren diğer kurumların, bakanlıkların, kuruluşların mensuplarına çok teşekkür ediyorum. Dün de bizi aydınlatan Değerli Mülkiye Başmüfettişi arkadaşım Atilla Toros' u ve çalışma arkadaşlarını da tebrik ediyorum ve bu temennimi yineliyorum inşallah bundan sonra tasarı ve teklifler gerekli hazırlık yapıldıktan sonra Komisyonumuzun gündemine gelir.

Sayın Başkan, göç gerçekten önemli bir konu. Uluslararası iş birliğini gerektiren bir konu. Aynı zamanda yurt içinde de çok değişik kurum ve kuruluşların iş birliği yapmaları gereken bir konu. O nedenle yasanın içeriği kadar uygulaması da önem arz edecektir ve bu konuda inşallah kurumlar arası tam bir iş birliği sağlanmış olur. Bu alanda uzman bir kuruluşa ihtiyaç olduğu izahtan varestedir. Yani herkesin kabul ettiği bir husustur. O nedenle biz bu kanun tasarısını önemsiyoruz ancak elbette tasarı Komisyonda görüşülürken ayrıntılı olarak görüşlerimizi daha açık bir şekilde ortaya koyacağız.

Unutmamamız gereken bir konu şu: Göç nihayet bir sonuçtur bunun sebepleri vardır. Aslanan, bu göçün sebepleri üzerinde durmak ve mümkün olan sebepleri ortadan kaldıracaktır. Mümkün olduğunca göçe neden olan sebepleri ortadan kaldıracaktır. Hiç kimse canı istediği için bulunduğu yeri, ülkesini terk etmez, terk etmek istemez. Biz ülkemize gelen yabancıların ve ülkemizi transit geçiş yolu olarak kullanan yabancıların hangi şartlarda bu yolculuğa çıktıklarının basından, televizyonlardan hem görsel hem yazılı basından izliyoruz. Ve bu durumun uluslararası camiada da mutlaka dile getirilmesini temenni ediyoruz. Aslanan, insanları böyle bir göçe zorlayan sebepleri ortadan kaldırmaktır.

Şimdi Sayın Bakan sunumda genç ve nitelikli yabancı kişilerin ülkemize gelmelerinin uygun olacağını daha doğrusu ülkemizin bu açıdan bir çekim merkezi hâline getirilmesinin düşünüldüğünü ifade etti. Şimdi, değerli arkadaşlarım, ülkemiz 74 milyon ve hepimizin bildiği gibi müthiş bir işsizlik var. Gençler arasında işsizlik zannediyorum yüzde 24, o civarda olması lazım. Şimdi, işsizliğin bu kadar yoğun olduğu bir ülkeyi yabancılar için, yabancı, genç ve nitelikli kişiler için çekim merkezi hâline getirmek mümkün değil. Öncelikle biz insanlarımızı eğitmeliyiz, insanlarımızın beyin gücünden yararlanmalıyız. Ancak ihtiyaç duyduğumuz alanlarda elbette yabancılardan da yararlanılabilir ama öncelikle biz ülkemizde eğitimin kalitesini yükseltmeliyiz, insanlarımızı uluslararası düzeyde rekabet edebilecek düzeye getirmeliyiz, onları iş ve güç sahibi edecek tedbirler geliştirmeliyiz, bundan sonra ihtiyaç olursa elbette yabancı insanlar da istihdam edilebilir ama öncelikle biz ülkemizdeki durumu göz önünde bulundurmalıyız.

İkinci bir husus, göç bir emek istismarı aracı olarak kullanılmamalıdır yani ucuz, kayıt dışı iş gücü sağlayacak nedenlerle kullanılmamalıdır çünkü bu alan, maalesef hepimiz biliyoruz, bu uygulama şu anda var olan bir uygulama. Nereden çıkarıyoruz? Zaten basında her zaman bu yer

alıyor. Bir de Sayın Bakanın verdiği bir rakam var. Şu anda ülkemizde ikamet eden yabancı sayısı resmî rakamlara göre 217.216. Ama biz de biliyoruz ki şu anda ülkemizde bunun çok çok fazlası yabancı var. Bunlar şu veya bu şekilde, şurada veya burada, bir bölümü gayri insani şartlarda olmak üzere çalışıyorlar. Çünkü siz de söylediniz. Göç konusu insan haklarını ve güvenliği bir arada bulunduracak, insan haklarının ve güvenliğin optimum bir noktada bulunduğu bir düzenlemeyle ancak düzenlenebilir. O zaman bu hususu da bizim göz önünde bulundurmamız lazım.

Deminki konuya dönersek, demin yine nitelikli ve genç yabancı iş gücünden, yabancı, yetişmiş nitelikli insanlardan yararlanma hususuna tekrar döner isek, değerli arkadaşlarım, aslolan nüfusun çokluğundan ziyade nitelikli olması, meslek sahibi olması ve geleceğe hazır olmasıdır. Biz bu şartlar sağlandığı takdirde elbette genç nüfusun bir ülke için avantaj olduğunu düşünüyoruz. Ancak biz insanları iyi eğitemezsek, insanları meslek sahibi yapamazsak, insanları yarına hazırlayamazsak, insanları uluslararası düzeyde rekabet edebilecek şekilde eğitemezsek fazla nüfus avantaj olmaktan çıkar dezavantaj durumuna gelir. Yani biz kalabalık, nitelsiz, mesleksiz, iyi eğitilmemiş bir ülke mi olmak istiyoruz, yoksa iyi eğitilmiş, nitelikli, meslek sahibi insanların olduğu ancak daha az nüfusa sahip olduğu bir ülke mi olmak istiyoruz, bunu iyi tahlil etmemiz lazım ve kararımızı ona göre vermemiz lazım, sistemi ona göre oturtmamız lazım diye düşünüyorum.

Şimdi, benden önce Sayın Hasan Hüseyin Türkoğlu da değindi. Umuyorum ki bu yeni oluşturulacak olan genel müdürlük bu konudaki açığı giderir. Ancak bunun olabilmesi için de diğer tüm birimlerde olduğu gibi ehliyet, liyakate ve deneyime önem verilmesiyle mümkün olabilir. Bunun olacağını umut ediyorum, umut etmek istiyorum. Sayın Bakan meslekten gelen bir bakandır, mülki idare amirliği yapmıştır uzun süre. Öyle zannediyorum ki personel politikasında da ehliyeti, liyakati, deneyimi göz önünde bulundurur ve bu şekilde davranır. Bu sadece yeni oluşturulacak genel müdürlük için değil Bakanlığımızın tüm birimleri içindir, tüm personel politikası içindir.

Şimdi, biliyorsunuz, belli bir yıldan sonra –yılını şimdi tam hatırlamıyorum- mülki idare amirliği sistemi oluştu, birinci sınıf mülki idare amirliği sistemi oluşturuldu.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – 2005'te...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – 2005.

Tabii, 2005'ten önce emekli olan mülki idare amirleri var. Maalesef, onlar, bu birinci sınıf mülki idare amirliği sisteminin getirdiği imkânlardan yararlanamıyorlar. Bu, onlar açısından bir dezavantaj oluşturuyor, buna siz de muttalisiniz. Bu sorunun mutlaka giderilmesi lazım ve devlete büyük bir külfet de yüklemeyecektir ama bir eşitsizliği, bir sorunu, bir mağduriyeti gidermiş olacaktır.

Mülki idare amirlerinin özlük hakları meselesine benden önce Sayın Hasan Hüseyin Türkoğlu değindi, aynen katılıyorum. Tabii, şimdi burada mülki idare amiri olmayan arkadaşlarımız da var. Tüm personelin özlük haklarının düzenlenmesi lazım, mülki idare amirlerinin de özlük haklarının

düzenlenmesi lazım. Biliyorsunuz, bizim bilhassa taşrada genel idare hizmetleri sınıfına dâhil personeli valiliklerde ve kaymakamlıklarda tutmamız çok zor oluyor.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – ...du.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) - ...du. Düzelttik mi? Biraz... Şimdi gene öyle.

Sebebi şu Sayın Bakan, sebebi şu: Bunu Sayın Komisyon Başkanımız da bilir, taşrada görev yapan arkadaşlarımız da bilir. Diğer kurumların önemli bölümünde personele ilave ödemeler yapılıyor ama İçişleri personeline hiç yapılmıyor. Bunu, tabii, sizi burada gördüğümüz için söylüyorum. Bu tasarıyla çok belki bire bir ilgili değil ama sizi her zaman görmek mümkün değil. O nedenle, valilik ve kaymakamlık personeli sürekli başka kurumlara geçmek için gayret gösterir, çaba sarf eder. İnsanları bu durumdan kurtarmamız lazım.

Bir başka sorun: Gene size intikal etmiştir, üniversite mezunu polis memurlarının ek gösterge sorunları var. Onların da mutlaka eşitleri gibi ele alınmasının uygun olacağını düşünüyorum.

Ben bu tasarıyı hazırlayan İçişleri Bakanlığımıza teşekkür ediyorum, personeline teşekkür ediyorum, katkı veren diğer kamu kurumlarındaki arkadaşlarıma da teşekkürlerimi iletiyorum.

Başta da söylediğim gibi, tasarı burada görüşülürken daha sonra biz ve diğer arkadaşlarım görüşlerimizi daha ayrıntılı olarak açıklayacağız. Bu mülki idare amirleriyle ilgili, emniyet hizmetleri personeliyle ilgili, diğer arkadaşlarımıza gönderdiğimiz teşekkürlerle ilgili tüm arkadaşlarıma tercüman oluyorum, onların dilekleri de aynı şekilde, onların dileklerini de bu şekilde sizlerin dikkatine sunmuş oluyorum.

Hayırlı olsun diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Serindağ, çok teşekkür ediyoruz.

Efendim, biz prensip olarak gruplar adına bir görüşme demiştik.

Şimdi sıra Sayın Sırrı Süreyya Önder’de. Daha sonra da çok kısa olmak üzere arkadaşlarıma...

Buyurun Sayın Önder.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; biraz önce Sayın Bakan, Sayın Serindağ’ın bahsettiği bir sorun için “...du” tamlamasını kullandı. Muhtemelen özlük haklarıyla ilgili bir iyileştirme anladığım kadarıyla. Keşke şimdi benim dile getireceğim meselerde de bu “...du” takısını kullanabilsek.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Benim için söylediği “...du” da şüpheli zaten.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Şimdi, o da şüpheliymiş, hiç şaşırmadım yani.

Yalova’da “Çayan Birben” isminde bir gencin ölümü hadisesi var. Sanırım, sayın vekiller de haberdardırlar. Hadise, biber gazına muhatap olması. Ben, şimdi, muhtemelen emniyetin bir

açıklaması var, onu Sayın Bakanın da açıklaması kabul edip vahametin aslında tam da oradan başladığı noktasında bir şeyler söylemek ve bir soru sormak istiyorum. Yani deniliyor ki efendim “Kavgayı ayırmaya gelmemişti –emniyetin açıklaması- kavga ediyordu, bizatihi kavga eden taraflardan birisiydi.” Ölmüş gitmiş, Allah rahmet eylesin, o davanın, soruşturmanın sürecinde ortaya çıkar, öyle mi gelmişti, böyle mi gelmişti.

Ben de tam da sizin açıklamanızı baz alarak bir soru sormak istiyorum. Vele ki kavga ediyordu. Bu ülkede bu gaz alışkanlığı gaz yapmaya başladı artık fena hâlde yani bir yerinden patlayacak. Ben size Genel Kurulda bir sıkımayı düşünüyorum. Bir anlayın, bu nasıl bir şeydir, bu kadar...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Deneyebilirsiniz.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Evet, deneyeceğim yani.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Komisyonunda da başlayabilirsiniz.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Komisyonunda vekil olmayan arkadaşlar var, salt vekillerin olduğu bir yerde. Bir görün, bu ne menem bir şeydir.

Şimdi, asayişe... Sizinle Plan ve Bütçede İçişleri bütçesi görüşülürken de konuşmuştuk. Sizin Eğitim Daireniz var, Strateji Daireniz var, Analiz Geliştirme ve bu adlar altında daireleriniz var. Nüfusun yüzde 70'ine yakınının genç olduğu bir ülkede asayiş anlayışı, konsepti bu mu olmalıdır? Bakın, sağcı solcu, Kürt Türk demiyorum yani, basit bir asayiş.

Kolluğun iki tane oturmuş, kemikleşmiş tavrı var: Bir, gaz kullanmak, bomba kullanmak. İki, o hadise her ne olursa olsun, farz edin basit bir mahalle kavgası, farz edin hak arayanların yürüyüşü, her ne olursa olsun kolluğun refleksi onu gazla, bombayla ve bir zarar vermeyeceği... Sizin bizatihi mübarek ağzınızdan bir zarar vermeyeceği şeklinde söyleniyor, o yüzden sizin üzerinizde deneme niyetim var yani zarar veriyor mu, yanınızda durup ikimize birden sıkalım. Yani defalarca... İçinden geçen gaz BOTAŞ'ı kışkırtacak düzeyde, BDP'li vekillerin. Elinizde cerrahi tutanakları vardır, baktığınız zaman...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Onun için patlatıyorlar BOTAŞ'ın borularını...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – O ayrı bir mesele, oraya da geliriz.

Tekrar Çayan Birben'e dönelim.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yakıyorsunuz...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Siz ağzınızdan çıkana dikkat edin. “Yakıyorsunuz.” derken beni nasıl itham edebilirsiniz? Sizin haddiniz de değil, hakkınız da değil. Kim yakmış?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Size göre...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Kim yakmış, söyle o zaman. BOTAŞ'ı ben mi yaktım ki “Siz yakıyorsunuz.” diyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – O zaman hadi gidelim, yakanlarla uğraşalım.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Siz niye İçişleri Bakanısınız, ben niye Vekilim? Bırak, kalk koltuğundan, bak bakayım, ben oturayım, nasıl mücadele ediliyormuş, göstereyim.

BAŞKAN – Sayın Önder...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Sayın Başkan, “Siz BOTAŞ'ı yaktınız.” diyor. Ha bir savcı duysa suç duyurusu...

BAŞKAN – Sizden bir ricam, bu Yabancılar Kanun Tasarısı'yla ilgili olmak üzere...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Efendim, personel rejimi, Sayın Başkan, Yabancılar Kanunu'yla mı ilgiliydi? Vallahi “Siz konuşacak mısınız?” dediniz, “Yok.” dedim. Baktım ki personel rejimi konuşuluyor, bir personelin canı ya...

BAŞKAN – Peki, ben o konuda... Esas konuya geçmenizi istirham ederek...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Bakın, şimdi, mülteciye dönük... Kendi yurttaşına böyle davranan bir ferasetsizlik elin yabancısına nasıl davranır? Onun için bu önemsiz bir hadise değildir. Usturlu konuşuyorum.

Bakın, bir asayiş konsepti var, iki şeye dayanıyor: Birisi, her ne olursa olsun gazla, bombayla müdahale etmek: diğeri de polisin, bu asayiş sorununu çıkaran her kim ise onları şahsi düşmanı gibi görmesi. Bunda polisin bir suçu yok, bu tamamen verilen eğitimle alakalı bir şey. Sizin, “Arkadaşım burada yasanın çizdiği sınırların dışına çıkanlar sizin kişisel düşmanlarınız değildir. Sizin görevinizin bir çerçevesi vardır, bunun içerisinde kalıp müdahale etmek zorundasınız” eğitimi vermeniz lazım. Hâldeki durum gösteriyor ki bu eğitim verilmiyor. Hâldeki durum gösteriyor ki siz onları, kim ise bu, Müslüman Ermeni, Kürt Türk, sağcı solcu her kim ise hepsine aynı kinle ve aynı yöntemle müdahale ediyorsunuz. Bunu, böyle bir İçişleri Bakanlığını bu ülkede bir çocuk bile yapar. Kattığınız hiçbir yenilik, hiçbir insanilik –sizin Parti Sözcünüzün deyimiyle- yok. Bizatihi, giderek var olan insani kırıntıları da yok eden tekleştirici bir yaklaşımınız söz konusu.

Şimdi niye sağcıyı solcuyu dedim? Siz Kamu-Sen'in Sendika Başkanına, gözüne gaz sıktı. Verdiğiniz yüzde 3,5'lik sadakayı beğenmemiş, yasal, anayasal hak talebini kullanıyor ve bu insan solcu değil arkadaşlar, Kürt de değil, muhafazakâr görüşleriyle bilinir. Bunun gözüne siz biber gazı sıkıyorsunuz.

Trabzon'da HES inşaatına durdurma kararı almış köylüler, ellerinde yürütmeyi durdurma kararları var. Buna rağmen size bağlı jandarma ve polis gidiyorlar, köylüleri tokatladılar. Kastamonu'nun köylerinde, Sinop'un köylerinde gaz ve bombayla müdahale ettiniz.

Şimdi, yüzde 50 oy almış bir iktidarın güveni yok bunda, rahatlığı yok bunda. Bu şu anlama geliyor: Siz gaz olmadan, panzer olmadan, silah olmadan, bomba olmadan, tutuklamalar, gözaltılar olmadan bu memlekette asayiş sorunlarını idare etme, sorun çözebilme kabiliyet ve hünerine ve o özgüvene layık değilsiniz.

Tekrar Çayan Birben olayına dönmek istiyorum. Diyelim ki kavga etti. Ailesi intizar ediyor, aileye de biber gazı sıkıyorlar ya. Bunu biriniz vicdanınızda... Yani haykıran, oğlu polis gazıyla ölmüş bir ana bağılıyor, kardeşi bağılıyor, babası, yeğeni, hısımlı, akrabası bağılıyor. Buradan hanginizi gönderseler, sevgili arkadaşlar “Bunlara da sıkın.” dersiniz. Kolluk, oradaki idare gidip bir acıyı paylaşma, taziyesine ortak olma, dinleme yapması gerekmez mi? Ana baba da mı kavgaya karıştı?

Bu konu, Sayın Bakan, ileride yargılanacağınız konular arasındadır, bugünden tarihe not düşüyorum. İleride siz bu dosyalardan yargılanacaksınız. Bunu biz burada, ben İçişleri bütçesi görüşülürken bunları olacakmış gibi söyledim, tarihe not düştüm. Sizi gördüğüm her yerde söylüyorum, tarihe not düşüyorum. Siz beni... Enerji nakil hattını bombalamakla iftira atıyorsunuz, bununla itham ediyorsunuz. Sorun çözme hünerinizin, ilgi alanınızdaki nüfuz etme kapasitenizin ne olduğunu gösteriyor bu, yerlerde sürünüyor. Bunu yapacağınıza, yerinizde olsam, giderim, daire başkanlarını toplatırım. Ya arkadaşlar, bu asayişe biz daha insani nasıl müdahale edebiliriz, bunun çalışmasını yaparım. Daha insaniden anladığınız da demir copmuş, şimdi sustalı demir coplar. Bununla, Sayın Bakan, sadece gelecekte yargılanacağınız dosyaları kabartmış olursunuz. Bu insanların anasından, babasından aldığı ahl, bedduayı da sizin varsa vicdanınıza bırakıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Önder, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, gruplar adına söz talebi yerine getirildi. Varsa, diğer arkadaşlarımızdan da birer arkadaşla söz vereyim.

Sayın Dinçer, buyurun efendim.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Saygıdeğer Bakanım, Komisyonumuzun sivil toplum kuruluşları, bürokratları ve saygıdeğer hocalar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın başında, önce Sayın Bakanımıza, Atilla Bey’e -Mülkiye Müfettişi- ve onun ekibine, katkıda bulunan herkese teşekkür etmek istiyorum.

Arzu ettiğimiz, özlem duyduğumuz bir teklif. Bugüne kadar getirilenlerin tümü torba teklif şeklinde oldu, birçoğu yahut da kanun hükmünde kararnameyle Türkiye’nin yapısı değiştirildi ama çok kişinin haberi yok. Bakanlıklar darmadağın edildi, sadece kanun hükmünde kararnamelerle. Böyle gerçek anlamda yasama yetkisini doya doya yaşayacağımız bir kanun teklifi getirdiğiniz için teşekkür ediyorum.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Temel kanun olarak görüşülürse genel...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – İnşallah öyle olmaz Ali Bey, inşallah tartışırız. Aceleye getirmeyiz, “Hadi çabuk, şu gün raporu yazın.” demeyiz, detaylı inceleriz.

Bu yasa çok detaylı yazılmış. Yani ben Atilla Bey’e de söyledim. Gerçekten gece yarısına kadar, son kelimesine kadar okudum. Biraz yönetmeliği andırır maddeleri var, çok detaylı yani biraz daha kısaltılabilir mi? Kanunlarda ne kadar detaylı yaparsanız gene gözden kaçan hususlar mutlaka çıkıyor. Kısaltılabilir miydi, belki. Bunu da sorduğumda Atilla Bey’e, “İşte, biz hiçbir şey gözden kaçırmayın, her şey olsun ki yasayla olsun.” Ama biraz da idareye, en azından insan hakları çerçevesinde takdir yetkisinin bırakılmasında da fayda vardır diye düşünüyorum. Sanıyorum Komisyon görüşmeleri sırasında bunlar bizi daha iyi ikna ederler, biz de bu yasa üzerinde düzeltmeleri yaparız.

Efendim, son yakın zamanda İtalya’ya gittim. Her köşesinde Güney Afrika’dan gelmiş insanların seyyar satıcılık yaptığını gördüm. Merak ettim, gidip onların yaşadığı yerlere baktım. Deniz kenarında, belediyelerin tam anlamıyla hiç girmedikleri çöplükler içinde tenekeler ve tahtadan, barakadan yapılmış evlerde yaşıyor bu insanlar. Bunlar kaçak yollarla girmiş insanlar. Eğer biz de bunları bu şekilde kabul edeceksek... Bugün İtalya’ya ben yakıştıramıyorum. Onlar hep bizi eleştiriyorlar ama Sayın Bakanım, bunu lütfen kullanın, gidin, İtalya’da görün şehirlerde göçmenlerin nasıl sıkıntılar içinde yaşadığını. Bizler bunun altyapısını yapmadan bu merkezleri bu şekilde yaparsak inanılmaz Avrupa’dan çok büyük tepkiler alırız. Onun için gerekli ödenekler nereden sağlanacak, bunlar nasıl yapılacaksa bunlar da bu kanunun içine derç edilmeli, mutlaka ve mutlaka insancıl düzenlemeler yapılmadı.

Yasakları artırdığınız, yasakları çoğalttığınız, grevleri yasakladığınız bugünlerde bu yasada en güzel gelişme var, güzel bir gelişme var: Yasada yargı yolunu açıyorsunuz. Sığınmacılara, göçmenlere yargı yolu açıyorsunuz. Bunu hayretler içinde bıraktım, hayretler içinde bulunuyoruz. Daha dün grevi yasakladınız, bugün burada yargı yolunu açıyorsunuz, bu iyi bir gelişme. İnşallah, bundan sonraki düzenlemelerde de bu devam eder.

Sayın Bakanım, sizden bir ricam daha var: Bu çok önemli bir yasa, yürürlüğe girdikten sonra lütfen personel alımlarında tarafsız olacağınıza inanıyorum ama personel alımlarında parti veya cemaat değil, sadece ve sadece liyakate bakın. Göreceksiniz ki Türkiye’nin en güzel kurumlarından biri oluşacak. Eğer bu şekilde başlangıçta yaparsanız nitelikli personelle -bu konuyu Ali Bey de belirtti- bu kurum gerçek anlamda işlevini yapacaktır.

Yurt dışı teşkilatlarını çok iyi güçlendirmeniz lazım. Üç aylık süre içinde binlerce başvurunun sonuçlanamayacağını hepimiz biliyoruz. Bu teşkilatların nitelikli elemanlarla doldurulması ve onların çok iyi organize edilmesi lazım. Başvuru merkezlerinin yurt dışına kaydırılacağı düşünülürse, çok uzak

mesafeden insanların gidip başvuru yapamayacağı da göz önüne alınarak bu merkezler mümkün olduğunca çoğaltılabilecek; irtibat büroları şeklinde mi olur, konsolosluk bünyesinde mi olur, bunlar şimdiden düşünülmalıdır.

Biraz da meslek konusuna bir iki cümleyle değinmek istiyorum. Sayın Bakanım bize söz verdiniz. Ben de her gün mülki idare amiri dostlarımdan, kardeşlerimden, arkadaşlarımdan telefonlar alıyorum, “Bizim 6400 göstergemiz ne olacak?” diye. Onlara söylediğim... Yani hadi onu bırakalım, hâkim ve savcılarla ne zaman eşitleneceğiz? Evet, ağız birliği etmiş olalım. Ben birkaç kez zatıinalinize sormuştum. Siz de “Düzenleme yapacağız.” demiştiniz, olumlu yaklaşmıştınız. İnşallah bu olumlu tavrınız devam ediyordur. Biz bu arkadaşlarımızın mağduriyetini giderip, en azından hâkim ve savcılarla aynı konuma getirilmesi için desteklerinizin devam edeceğini düşünüyorum.

Yani torba kanun yapıyorsunuz. Bu kanunun altına bir madde eklemekte ne mahzur var Sayın Bakanım? Zaten sizin en çok kullandığınız yöntemlerden birisi. Biz bunu canı- gönülden destekleriz.

Emniyet mensupları: 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle bazı düzenlemeler yapıldı. Ama merkezde görevlendirilen, merkeze alınan emniyet müdürleri ile polis başmüfettişlerine bir makam tazminatı şeklinde bir tazminat verilmedi Sayın Bakanım. Hâlâ daha bu arkadaşlarımızdan da çeşitli mailler, talepler alıyoruz. Bunlar için de bir düzenleme yapmayı düşünür müsünüz? Aynı şekilde Ali Bey de belirtti. Üniversite mezunu polislerin de bu haklarının düzeltilmesi için bu yasanın altına, hiç olmazsa, diğer torba yasalarda yaptığınız gibi bir madde eklemeniz mümkün müdür? Bu konuda da desteklerinizi bekliyoruz.

Biz Sayın Bakanımıza söyleyeceğiz, bunları tutanaklara geçireceğiz, sayın milletvekillerine söyleyeceğiz ama İçişleri Komisyonunun çok uyumlu bir komisyon olduğunu çok iyi biliyorum. Komisyon üyelerinin de çok anlayışla karşılayacağını biliyorum.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Hayır, muhalifim. Bunu da doğru bulmuyorum. Hâkim ve savcılık ve valilik birbiriyle aynı kapta tartışılacak işler değil. Böyle bir uyumdan beni beri tutun. Muhalefet ediyorum. Bu torba yasaya dâhil edin anlayışını da çok şekilsiz buluyorum. Antrparantez belki şimdi artırılar.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – CHP’yle bazen muvafıksınız ama burada...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Ben konuşmamı bitireyim, siz muhalif olduğunuz hususları anlatabilirsiniz. Ben sadece görüşümü bildiriyorum. Sizin de en doğal hakkınız görüşünüzü bildirmek Sırrı Bey.

Ben onu biraz da mecaz anlamda söylüyorum. Yani “Siz torba yasaya alışkınsınız.” demek istiyorum. Ama siz hepsine komple karşısınız. “Çarşı, her şeye karşı.” zaten sizi biliyoruz biz. Karşı olabilirsiniz, doğal hakkınız.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Belki şimdi yaparlar.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Sizin sorunuz tek zaten, başka sorunuz yoktur. Ama biz insanların sesine kulak veriyoruz, biz tabanın sesine kulak veriyoruz.

Değerli Başkanım, söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Bu yasanın çıkarılması için, düzeltilerek çıkarılması için elimizden gelecek katkıyı vermeye hazır olduğumuzu bildiriyoruz.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, İçişleri Komisyonun 26 üyesinin 9'u mülki idare amiri kökenli, malumunuz, ben de dâhil olmak üzere. Burada arkadaşlarımın, mülki idare amirleriyle ilgili düzenlemelere ben de müsaade ederseniz katılmış olayım. Torba yasa, başka bir yasa anlamında değil ama cumhuriyetin kuruluşundan beri –Sırrı Bey'in de bir bilgisi olsun anlamında, bir cevap anlamında söylemiyorum- Türkiye'de belli makam sahipleri arasında oluşturulan bir denge vardır. Yani illa şununla bununla şeklinde değil ama burada belli makamlar, askerî, mülki, yargı sınıfındaki gibi arkadaşların akademik sınıflarla ilgili belli bir denge gözetilmiştir bu cumhuriyetin kuruluşundan beri. Bu dengelerin muhafazasında fayda olduğu anlamındadır. Tabii, bunların yasal düzenlemelerle yapılması lazımdır. Evet, ben de...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Ama Sayın Başkan, biz bu İçişleri Komisyonuna geldik geleli Sayın Bakan ne zaman buraya gelse bu maaş işi bir kere ısıtılıyor. Bu ülkede bu kadar hak ihlali var, bu kadar sıkıntı var.

BAŞKAN – Siz de onları söylüyorsunuz, biz de bunları söyleyelim canım yani.

Şimdi, tabii bir daha söylemekte fayda var. Tabii, emekliye ayrılan mülki idare amirlerinin geçmişteki ek göstergelerden faydalanamamış olmaları meselesi vardır. Bir de 6400 ek gösterge meselesi. Bir de en son yine Hükûmetimizin büyük gayretiyle polislerimize birinci dereceye yükselme imkânı verilmiştir ama bunun karşılığı olan 3600 ek göstergenin de bununla beraber düzeltilmesi lazım. Ben de bir mülki idare amiri ve eski bir personelci sıfatıyla bunu da bilginize sunayım.

Efendim, Cuma İçten Bey'in bir söz talebi vardı, anladığım kadarıyla.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Bana verdiler.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Aygün.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, ben biraz geç geldim Başkanım, ondan dolayı özür diliyorum. Dosyayı da geldiğim zaman burada gördüm. Bu yarım saat, kırk beş dakika içinde göz gezdirdim sadece. Ama hem Milliyetçi Hareket Partili arkadaşlarımızın konuşmasından hem Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımızın konuşmasından bu kanunun faydalı bir kanun olduğunu, içinde ufak tefek... Doğru anlamışım değil mi... Faydalı bir kanun olduğunu anladım yani bir mutabakat var.

Sırrı Bey'i dinledim, acaba bu kanunla ilgili ne diyecek dedim. O başka konulara girdi, kanuna giremedi. Sırrı Ağabey'i ben gerçekten seviyorum. Bizim İçişleri Komisyonumuzda gerçekten bir uyum var. Bu Sayın Başkanın özelliğinden ve artı, biraz evvel söylediğim gibi eski valilerin aramızda olmasından dolayı, daha çok bürokrasiden geldikleri için...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Okusaydım, ben de vali olacaktım.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Ondan dolayı da bir ahenk içinde çalışıyoruz. Yani bir sıkıntı yaşamadık şu ana kadar, birbirimize ters gözle de bakmadık.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Bu kadar korkma Sinan, artık dava bitti, şey oldu!

İÇİŞLERİ BAKANİ İDRİS NAIM ŞAHİN (Ordu) - Yani sizin tarafta mı yer alsın?

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Evet.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Bir de KCK'dan gidelim, onu diyor. Ne diyeyim yani” Kendi kaşınıyor ne yapayım! Bir de KCK'dan gidelim.

Şimdi, o yüzden, Başkanım, herhâlde bir alt komisyon kurulacak. Alt komisyon kurulsun, yani bunu bir an evvel getirelim.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Sinan'ı da alın!

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Yok, ben almam, tövbe!

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Bu kadar uyumlu bir üye az bulunur!

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Yok, yok.

Doğrunun hep yanında olduk biz, olsa yine yanında oluruz.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Niye Kürtlerin yanında değilsiniz o zaman?

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Ben Kürtlerin yanıdayım, Kürtçülerin yanında değilim. İşte onları sevmiyorum. Kürtçülük yapanları sevmiyorum. Ne yapayım!

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – O doğru, o doğru.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Kürtleri seviyorum ama Kürtçülük yapanlara, ırkçılık yapanlara her zaman sıcak gözle bakmıyorum, hangi ırk olursa olsun.

O yüzden, ben kanunun hayırlı olmasını diliyorum Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Aygün.

Başka arkadaşımızın söz talebi yoksa, ben müsaadenizle...

Özür dilerim Sayın Bürge.

Buyurun Sayın Hüseyin Bürge.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, saygıdeğer üyelerimiz ve Kıymetli Bakanımın birlikte çalıştığı mesai arkadaşlarına hoş geldiniz demek istiyorum. Verilen bilgiler için, hem başmüfettişimizin dün

dinlediğimiz hem de sizden dinlediğimiz, evet bütün arkadaşlarımızın, üyelerimizin de katıldığı gibi, önemli bir açığın, göçmen konusunda böylesi bir kanun tasarısıyla hem bilgilendirilmiş olmak, kapsamlı bir çalışmadan dolayı ben de zatıalinize ve ekibinize yürekten teşekkür ediyorum.

Alt komisyonda daha da bir şekil alacağını, daha anlamlı... Bazı arkadaşların, uzun ifadeleri ben de okudum, daha kısaltılarak, amaç ve kapsamında daha belirleyici hususların yer alacağını düşünüyorum. Muhalefetteki arkadaşlarımızla komisyondaki aynı düzeyde, aynı düzlemde yapılan çalışmalara örnek bir gün yaşadığımızı ifade etmek istiyorum ancak özlük hakları noktasında tabii ki İçişleri Komisyonu olmak üzere, buna belediye başkanlarını da katabilirsiniz, polislerimizi katabilirsiniz, mülki idareyi katabilirsiniz, istemek çok güzel bir şey ama muhalefet ister, iktidar da yapar ama bunu yaparken de hesapsız kitapsız hiçbir iş olmayacağını düşünüyorum. Yaşadığımız dünyada, bugün eğer 10.444 dolar gayrisafi millî hasıla yarın 25 bin dolar olsa da ben özlük hakları noktasında yine taleplerin olacağını düşünüyorum. Özlük haklarıyla ilgili, polisimizin bugün yaptığı çalışmalar içerisinde biraz da Sırrı Süreyya için sözüm olacağından, buradan hareket ediyorum. Elbette ki ben Bayrampaşa Belediye Başkanlığı dönemimde çevik kuvvette polislerimizin gece gündüz nasıl çalışmalar, faaliyetler içerisinde olduğuna şahitlik eden birisiyim ama sadece polisler değil, yaşadığımız hayat içerisinde herkesin özgürlük haklarının, özlük haklarının daha iyiye gitmesi noktasında ben Hükûmetimizin, İktidarımızın ciddi mücadele ettiğini söylüyorum. Bundan bence alınmamak lazım. İsteniyorsa karşı taraf verebilecek güçte olduğu için isteniyordur. Türkiye'yi bu hâle getirmiş olmanın önemli olduğunun altını çizmek istiyorum.

Yalnız, Sırrı Süreyya'ya şunu söylemek istiyorum: Toplumsal olaylarda biber sıkılanlarla biber sıkılanların, ikisinin de insan olduğunu düşünmek gerekiyor. Yani sadece sokaktan geçen... Bizde, belediyecilikte şöyle bir tabir vardır: "Zabıtanın korkanlar suçlu insanlardır, normal bir insan zabıtanın korkmaz." Yani mesela ben, İstanbul'da böyle bir toplumsal olayı yaşadım. Merak ediyorum, yani bir insan İETT otobüsünü niye yakar? Bir insan otobüs durağını niye tekmeler veya ne bileyim, bir insanın ekmek teknesine niye zarar verir?

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Niye dükkânları taşlarlar.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Hatta, oradan öte de geçiyorum, orta refüjlere diktiğimiz laleleri veya ne bileyim, çiçekleri sopasıyla, yüzünü saklayarak yerle bir etmenin... Bunlara da katıldığınızı düşünerek söylüyorum çünkü biraz da polisin eğitiminden bahsettiğiniz için söylüyorum. Ben oralara gittiğimde, polis kardeşlerimizle konuştuğumda bazı kardeşlerimizin ruh gibi olduğunu düşünüyorum. Bunlar da insan. Bunlar da evinden, çoluğundan çocuğundan çıkıyorlar ama ben o suç noktasında toplumsal olaylarda ayırt etmenin çok kolay olamayacağını düşünüyorum. Hani diyorsunuz ya "O suçlu muydu? Suçsuz muydu?" sözünün hem psikolojik olarak hem sosyolojik olarak da ayırım noktasında... Çünkü toplumsal olaylar içerisine girdiğinizde, işte statteki olaylarda, sokağa çıktığında

yüzünü kapamış olan insanların yoğunlukta olduğu yerde sadece şöyle denmez: “Efendim, gazdan sığınmak için ağzımı, burnumu kapattım.” sözüne ben de inanmam, siz de inanmazsınız. Eğer, gerçekten hak talebi ise memurlarla ilgili de verdiniz, memurluk, öğretmenlik zamanımda, sendikal haklar noktasında ben de mücadele ettiğimi düşünüyorum.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – O dün de kaldı, dün de!

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Hayır, hayır. Ali Serindağ, biz birbirimizi tanırız.

Şunu söylemeye çalışıyorum: Ben hak ölçüsünden bahsediyorum. Orada falan kalan bir şey yok. Yani dünkü olayı söylüyorsunuz ama yani uçakların kalkmadığı bir zaman içerisinde bütün milletin perişan olduğunun da ifadesini kullanmaya çalışalım. Elbette ki hak aramaya hiçbir itirazım yok ama sizin hak aramanız benim haklarıma tecavüz ediyorsa o zaman burada da “dur” denmesi gereken hususlar olduğunu düşünüyorum. Yoksa insanlarımızın katledilmesi, insanlarımızın ekmek teknelerinin tekmelenmesi, yakılıp yıkılması... Sadece biber gazını veya copu kullanıyoruz. Bana dünyanın hangi ülkesinde gösterebilirsiniz ki böyle bir hak arayışı vardır? Böyle bir hak arayışının karşısında polisin ben çiçek verdiğini de biliyorum, gül verdiğini de biliyorum ama çiçek verilecek ile biber gazı sıkılacak veya koluna kelepçe takılacak bir insanı da ayırt etme noktasında bunların eğitiminin yanlış olduğunu söylemenin ifadesini de doğru bulmadığımı söylemek istiyorum. Yoksa insanca hak taleplerinin... Karşı taraftakini “oh ne güzel, sevecen!” gibi göstermenizi doğru bulmuyorum çünkü...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Mesela Kamu-Sen’in yürüyüşünün neresi hayvancaydı? Neresi hayvancaydı?

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Evet, hak... Şunu söylemeye çalışıyorum...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) - Nece? Nece?

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Neresi hayvanca?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) - Sen hangi âlemde sin ya?

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Kamu-Sen...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) - Ne “Hayvanca” sı ya?

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Diyor “İnsanca!”

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Evet... “İnsanca”nın dokuz çeşidi var.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Ben de diyorum ki Kamu-Sen’in yürüyüşü...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) - “İnsanca”nın dokuz çeşidi var.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – İndir elini! İndir elini! Sen kimsin lan bana el sallıyorsun!

BAŞKAN – Süreyya Bey...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – İndir elini!

BAŞKAN – Süreyya Bey, bakın, sizi uyarıyorum.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) - Alkışlıyorum ben seni! Aferin! Kaliteni ortaya koyuyorsun!

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – İndir elini!

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Müsaade eder misiniz...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Öyle anladığın insanlardan değilim ben. Bir daha elini kaldırma bana!

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) - Kaldırırım... Ne olacak!

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Kaldırma!

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Müsaade eder misiniz...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Sen kimsin ki bana el kaldırıyorsun!

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) - Gel lan! Gel bakayım! Gel lan!

BAŞKAN – Arkadaşlar, beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.38

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.40

BAŞKAN: Muammer GÜLER (Mardin)

BAŞKAN VEKİLİ: Feyzullah KIYIKLIK (İstanbul)

SÖZCÜ: Hüseyin BÜRGE (İstanbul)

KÂTİP: Gülay SAMANCI (Konya)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, toplantıya başlıyoruz.

Sayın Hüseyin Bürge, lütfen.

İstirham ediyorum sizden Sayın Önder, arkadaşlarımızın tamamı İç Tüzük'teki bu temiz bir dille hitap ve karşılıklı, sevgi, saygı anlayışını bozacak herhangi bir davranışta bulunmasın, herhangi bir sözde de bulunmasın.

Buyurun Sayın Bürge.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Tam da burada bence yapılan işe örnek teşkil ettiğini düşünüyorum.

Ben, Sırrı Süreyya'yı çok ciddi dinliyorum, notumu alıyorum, cevap vereceksem de veriyorum ama bir, konuşmamızı kesmenizin uygun olmadığını, el kol hareketleri yaparak Bakanın el kol hareketlerinin yanlışlığını gündeme getirmeniz bir kere daha yanlıştır. Ne olur, biz buradayız ve hepimiz milletvekiliyiz.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Kibir sadakadandır!

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Fikirlerimizi kullanıyoruz, burada fikirlerimizi konuşuyoruz: Fikirlerin konuşulduğu yerde... Çok güzel bir laf var, hoşuma gidiyor: “Fikrin olmadığı kafada küfür olur.” Bize yakışmaz bu. Bu, sokağa yakışır ama bize yakışmaz diye düşünüyorum çünkü bu üsluplarla çözemeyiz biz işlerimizi. Birbirimize “Lan” diyerek, hakaret ederek, havalanarak, bir şey yaparak çözemeyiz. Ben çok makul bir insanım. Ben, hakların aranırken bile hak ve özgürlükleri... Benim hakkımı talan ederek, sizin aradığınızın hakkın, kusura bakmayın, benim tarafımdan kabul edilecek bir hak değildir. Hani deriz ya “Hürriyetler bir başkasının hürriyetini kısıtlanınca...” Hangi hürriyetten bahsediyoruz? Benim hürriyetimi kısıtlıyorsunuz. Ben dükkânıma giremiyorum. Nasıl bir şey ki yüzü kapalı insanlar bütün İstanbul'un sokaklarını bertaraf edecekler! Sadece kullandığınız kelime şu olmalı: Yani Kamu-Sen'deki bir arkadaşımız, onu söylüyorum...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Trabzon'daki...

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Trabzon'daki dâhil. Trabzon'dakiyle, Başbakanımızın arkasındaki koruma polisi bir taşla aşağıya ölüm pahasına...

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – O değil efendim. Sinop'taki köylü, Kastamonu'daki köylü...

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Süreyya Bey ben de onu söylüyorum ama. Yani hak aramada bir başkasının hak ihlali söz konusu olduğu zaman, polisin de kendisine verilmiş olan hakları sonuna kadar kullanmak zorunluluğu vardır. O da bizim polisimiz, onlar da bizim evladımız. Asker de bizim evladımız. Kullanıyoruz bunu ama bu laf olarak olmamalı. Evlatsa evlatlığımızı kullanabilmemiz lazım. Yani kötülüğün karşısında, haksızlığın karşısında susacak bir polisi de ben talep etmiyorum o zaman. Benim de böyle bir talebim yok.

Bakanım, tekrar... Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nda yapılan değişiklikte mutlaka eksikler vardır. Alt komisyon talebi var, umarım alt komisyondaki arkadaşlarımız da altı çizilecek hususları derdest ederler. Ben şimdiden hayırlı olmasını diliyorum, verilen bilgiler için de ekibinize bir kez daha teşekkür etmek istiyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bürge, teşekkür ediyorum.

Son sözü Ali Serindağ'a veriyorum.

Sayın Valim, kısa olmak kaydıyla, buyurun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bir hususu dile getirmemiz lazım.

Şimdi, bu kanun tasarısı alt komisyona gidecek, alt komisyondan komisyonumuza gelecek. Biz ayrıntılı görüşlerimizi orada açıklayacağımızı ifade ettik. Yani şimdi bizim bugün dile getirdiğimiz görüş kanunun ayrıntısına ilişkin değildir, komisyona geldiği vakit biz görüşlerimizi ayrıntılı olarak ifade edeceğiz Cumhuriyet Halk Partisine mensup komisyon üyeleri olarak.

Bizim teşekkürümüz, sarf edilen emeğedir ve yöntemidir. Yani sarf edilen emeğe teşekkür ediyoruz, bürokrasiden gelen arkadaşlarımıza, siyasetçilere de, emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz, yöntem doğrudur diyoruz. Yöntem şu: Kanun teklif ve tasarıları ilgili birimlerde incelenmeli, ilgili birimler görüşlerini bildirmeli, olgunlaştırılmalı, ilgili sivil toplum kuruluşlarının katkısı sağlanmalı ve komisyonumuza olgunlaşmış olarak gelmelidir. Bu öyle bir yöntemle komisyonumuza geldiği için, biz bu yöntemle teşekkür ediyoruz. Kanunun içeriğini daha sonra tartışacağız. Bizim partimiz hukukun üstünlüğünden yanadır. Bizim partimiz insan haklarından yanadır. Bizim partimiz herkesin kendini güvende hissetmesinden yanadır. Bizim partimiz yargı bağımsızlığından yanadır. Bizim görüşümüz şu: Biz güvenlik güçlerinin toplumsal olaylara müdahale konusunda daha iyi eğitilmesinden yanayız. Bu hiçbir zaman güvenlik güçlerinin bir kusuru değildir. Güvenlik güçlerinin toplumsal olaylara müdahalesi önemlidir. O nedenle iyi eğitim almalıdırlar diyoruz.

Şimdi, tabii polemik için söylemiyorum, “İnsanca hak arayana müdahale edilmiyor.” söylemi yanlış bir söylemdir. Bunun düzeltilmesi lazım. Hak arayan herkes, biber gazına maruz kalan herkes sanki insanca hak aramıyormuş gibi bir sonuç çıkıyor ortaya. Bu yanlış bir söylemdir.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Ben öyle bir şey söylemedim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Belki siz o amaçla söylememiş olabilirsiniz ama bu sonuç çıkıyor, böyle bir şey olmaz. Pek çok örneği görülmüştür, bizim polisimiz... Tekrar ediyorum, bu tek tek polisin kusuru değildir. Bu, İçişleri Bakanlığının kusurudur. İçişleri Bakanlığı bununla ilgili önlemleri almalı, güvenlik güçlerini eğitmeli. Bu, pek çok toplumsal olayda oluyor. Biz, Eğitim-Sen’in, KESK’in 4+4+4 Eğitim Kanunu görüşülürken maruz kaldığı hareketi biliyoruz. Yani şimdi onu tasvip etmek mümkün mü? Size başka bir örnek vereyim.

Sivas davası görülüyorken, biz de izlemeye gittik, mahkeme bir karar verdi, mağdur olanların yakınları adliye binasının önünde, orada biber gazına maruz kaldı. Yani şimdi biz bunu tasvip edecek miyiz? Biz bunu tasvip edebilir miyiz? Bunu hoşgörüle karşılayabilir miyiz? Biz bunları tabii dile getirmeye çalışacağız. Tekrar ediyorum, biz, kanunla ilgili görüşümüzü ayrıntılı olarak daha sonra dile getireceğiz.

Şimdi madem konu açıldı, eğitimle ilgili bir hususu dile getirmemiz lazım. Bunda hiç gocunmaya gerek yok. Bakın, biz hepimiz iyi niyetle görevimizi yapmaya çalışıyoruz. Hiç kimse art niyetli düşünmüyor. Şimdi, düşünün, bir araç Göksun’da bir polisi yaralıyor veya güvenlik görevlisi veya jandarma, 94 kilometre gidiyor, polis karakoluna gidiyor, orada bir polisimiz şehit oluyor. Şimdi, biz bunu sorgulamayacak mıyız? Yani 94 kilometre giden bir aracı durduracak bir mekanizma yok mu? Öyle bir şey olabilir mi? Bunda kusur aramayacak mıyız?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) - Ararsınız, ararsınız ama bulamazsınız.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Müsaade buyurun.

Sayın Başbakan diyor ki “Efendim, illa öldürmek mi lazım?” Size öldürün diyen mi var? Durdurmanın öldürmeden başka çaresi var mı?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) - Ali Bey, hayatında hiç kaçan arabayı yakalayıp durdurdun mu?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Müsaade buyurur musunuz?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) - Hiçbir iş yaptın mı Allah’ını seversen! Ne konuşuyorsun yal

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Başka, barikat kurarak durduramaz mısınız?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Şu krokileri çiz de ben onu uygulamaya koyayım, ver bana.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Lastiklerini indirerek durduramaz mısınız?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Nasıl iniyor o lastikler ya! Kar lastiği mi!

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Her eleştiriyi kötü niyetli olarak değerlendirmeyin.

Bakın, ben otuz üç yıl mülki idare amirliği yaptım.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Biliyorum, biliyorum. Onu bildiğim için zaten yararlanmak istiyorum şu yüksek tecrübelerinden.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bu arkadaşlarımla iç içe çalıştım, iyi günde, kötü günde beraber olduk. Onlara hiç şeyimiz olmaz ama -illa onların kötü niyetinden kaynaklanıyor değil, bunu söylemiyoruz- varsa bir eksiklik bunu bizim gidermemiz lazım, iyi niyetle gidermemiz lazım. Size yöneltilen her eleştiriyi göz ardı etmemeniz lazım.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yok, asla.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Bürge dünkü konuya getirdi şeyi, benim aklımda yoktu da, o getirdi dünkü grev yasağına.

Bakın, elli yıl evvel o işçilere tanınmış olan hakkı geri alıyorsunuz. “Efendim, uçaklar uçmadı.” Grev zaten onun için yapılır. Grev niçin yapılır?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) - Uçurmamak için değil mi!

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, insanlar rahat etsinler diye yapılmaz ki!

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Tabii! Ne için yapılır? İnsanlar...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, hak arama aracıdır, hak aramak için yapılır.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – İnsanlar rahat etsin diye yapılmaz, değil mi? Tabii doğru, doğru! Tamam!

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Elbette insanlar... Havacılık personeli grev yapıyorsa, uçanlar rahat uçuşsun diye, o anda o hakkını alacak, ondan sonra hizmetini verecek. O zaman bunun kolayı var: Madem öyledir, tüm iş kollarında grevi yasaklısınız. Yasaklayın madem öyle.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – O bölümü size bırakacağız!

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yani grev çok kötü bir şeyse tüm iş kollarında yasaklayın, olsun bitsin!

BAŞKAN – Sayın Valim, bağlayalım lütfen.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bağlıyorum.

İş kollarında yasaklayın, bitsin. Hâlbuki siz 12 Eylül Referandumunda “Grevin önündeki yasakları kaldıracğız.” dediniz. Bu şekilde referanduma gittiniz ve oy aldınız. Tekrar ediyorum, sizin anlayışınıza göre, grev başvurulmaması gereken bir araçsa, tüm iş kollarında yasaklayın.

Teşekkür ediyorum, hepinize saygı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, buyurun efendim.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli komisyon üyeleri, kıymetli misafirler, basınımızın değerli temsilcileri; bir defa hepinizi öncelikle selamlıyorum. Hoş geldiniz.

Tabii bugün, muhalefetin tutumu herhâlde iktidarın çok garibine gitti, muhalefeti çok uyumlu buldular. Şimdi, ilk defa, önümüze bir kanun tasarısı, üzerinde çalışılmış bir kanun tasarısı geldi. Aslında, burada kendi tutumunuzu bir gözden geçirin. İş doğru düzgün gelince muhalefet sadece öyle laf olsun diye eleştirmiyor. Geçen haftaki, dün Meclisten geçen kanunla ilgili konuştuk, onunla bunun arasında bir farklılık var.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – O da alt komisyona gitti.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Alt komisyona gitti ama bu kanun tasarısı İçişleri Komisyonunun görev alanındaki bir kanun tasarısı. O kanun tasarısının 1’inci maddesinin İçişleri Komisyonu ile ilgisi, alakası yoktu. İlgisi, alakası olmayan bir konuyu, ilgisi, alakası olmayan bir komisyona getirdiniz, biz de onu dile getirdik.

Türk Hava Yollarının greviyle ilgili olarak da burada tabii bir konunun altını çizmek lazım. Başbakan çıkıyor, Ekonomi Bakanı çıkıyor, hepiniz, İktidarın bütün temsilcileri çıkıyor Türkiye’deki ekonominin geldiği yeri anlatıyorsunuz ama Türk Hava Yollarının geldiği yeri Ulaştırma Bakanımız anlata anlata bitiremiyor, her gün ayrı bir programda anlatıyor. Şimdi, buradan soralım, sendikanın talebi nedir? Türk Hava Yollarının teklifi nedir ve Türk Hava Yolları personelinin yaptığı eylem nedir? Bunu ortaya doğru koyalım. Yani bir şeyi ortaya koymadan, sadece “Uçakları uçurmadılar...” İnsanlar olmadan uçaklar uçmuyor arkadaşlar. Hangi teknolojiyi kullanırsanız kullanın, insanlar olmadan uçaklar uçmuyor. Uçağı uçurmak için insan lazım. Şimdi, siz insanı yaşatacaksınız ki bu devlet yaşasın. Kim ki bir elini kaldırdı, sizin yaptığınıza itiraz ediyor, hemen kafasına bir tane vurarak bu işi sonuca götüremezsiniz. Türk Hava Yollarından sendikanın istediği TÜİK’in açıkladığı resmî enflasyon rakamı kadar zam. Türk Hava Yolları da yüzde 3 zam teklif ediyor. Siz şimdi bunu kabul ediyorsanız ve bunu savunuyorsanız daha söyleyecek bir şey yok zaten. Dün parmaklarınızla da bunu savundunuz, bunu kabul ettiniz, bunu gösterdiniz. Şimdi bunu kamuoyuna doğru anlatın. Eylem yapan insanlara doğru müdahale edin. Ondan sonra yapacağımız hiçbir şey yok. Yani muhalefetin önüne siz doğru düzgün bir kanun tasarısı getirirseniz biz bu kanun tasarısıyla ilgili çalışma komisyonunda görüşlerimizi iletiriz. Bunu alt komisyonda da arkadaşlarımızla birlikte yapacağız, hepsinin gereğini yapacağız ama yeter ki bundan sonra bizi ilgilendirmeyen konuları buraya getirmeyin, hangi komisyonu ilgilendiriyorsa oraya götürün.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

Değerli arkadaşlarım, daha önceki çalışmalara katılan 2 bilim adamımız var: Profesör Doktor Sayın Bülent Çiçekli ile Profesör Doktor Sayın Nuray Ekşi'ye beşer dakika söz vereceğim. Diğer kuruluşlardan, özellikle Avrupa Birliği Bakanlığından Sayın Doçent Doktor Sinan Baykal'ın, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğınin, Uluslararası Göç Örgütü'nün, İnsan Kaynağıını Geliştirme Vakfının ve Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneğinin katkılarını alt komisyonda ayrıca ve uzun şekilde alacağız. Alt komisyon toplantıları kendilerine bildirilecek.

Şimdi, sadece Sayın Profesör Doktor Sayın Bülent Çiçekli'ye, aynı zamanda Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu üyesi ama buraya daha önceki komisyonlara katılmak dolayısıyla, akademik kimliğıyle katıldı ve Sayın Nuray Ekşi'ye beşer dakika söz vereceğim.

Buyurun Sayın Çiçekli.

PROF. DR. BÜLENT ÇİÇEKLİ – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum söz hakkı verdiğiniz için.

Ben çok kısa bir şekilde, neden böyle bir kanuna ihtiyaç var ve kanun ne gibi bir gereksinimi karşılıyor, bunu sadece dikkatinize sunmak istiyorum.

Bilindiğı gibi, devletin nitelikleri arasında da,, devletin sosyal hukuk devleti olduğu herkesin malumu. Burada konuya bu iki açıdan yaklaşarak bu getirilen kanun tasarısının sosyal hukuk devletinin gereğini karşılama noktasında nasıl bir amaca hizmet ettiğini çok kısa bir şekilde dikkatinize sunacağım.

Birincisi, tabii ki burada üzerinde durduğumuz konunun iki boyutu var; bunlardan biri göç, diğeri de iltica konusu. Genelde, iltica konusu yabancılar konusu içerisinde çok dikkate alınmayan, çok öne çıkmayan bir konu olarak Türk hukuk ve uygulamasında bugüne kadar gelmiş bulunuyor. Bilindiğı gibi, Anayasa'nın 16'ncı maddesinde yabancıların temel hak ve özgürlüklerinin uluslararası hukuka uygun bir şekilde kanunla sınırlanacağı belirtilmekte, hâl böyle olunca da bizim yabancılar hukuku sistemimizde belirli bir hak ve özgürlük eğer kısıtlama yok ise o alanda yabancıların vatandaşla eşit muamele görme hakkının olduğu kabul edilmektedir. Bununla birlikte, uygulamaya baktığımızda, uygulamada düzenleme eksikliğinden kaynaklanan ciddi sıkıntılar ve sorunlar bulunmaktadır, özellikle mültecilerle ilgili ama genel olarak yabancılarla ilgili de mevzuatımızdaki eksikliklerden bahsedilmektedir. Burada tabii tamamıyla bu alan boş, hiçbir yasal düzenlememiz yok demek de doğru değil. Bu alanda değişik başlıklar altında yasal düzenlemeler söz konusudur.

Kanun şu iki başlık altında bazı yenilikler getirmektedir, çok kısa bir şekilde bunlardan bahsetmek istiyorum: Birincisi, göç ve yabancılar alanında. Bilindiğı gibi, bu alan gerek Pasaport Kanunu gerek Yabancıların İkamet ve Seyahati Hakkında Kanun... Bunlar eski tarihli kanunlar ama yakın zamanda çıkarılan bir başka kanun var, çalışma konusu. Aslında çalışma konusu da göç konusuyla doğrudan ilişkili olan bir konudur. 2003 yılında çıkarılan bir yasal düzenleme var.

Göç ve yabancılarla ilgili eksiklik aslında temelde şuradan kaynaklanıyor. Bazı alanlarda yasa düzeyinde yapılması gereken düzenlemeler bırakın yönetmeliği, genelgeler seviyesinde düzenleme konusu yapılmış. Örnek vermek gerekirse, aile birleşimleri. Aile birleşimi bir hak, Anayasa'da bunun dayanağı var fakat bunun nasıl yapılacağına ilişkin kurallar yönetmelikle bile değil, genelgelerde düzenlenmiş. Bu genelge sisteminin sıkıntısı şurada: Bunlar dağınık, sistematik değil, erişilebilir değil, öngörülebilir değil. Dolayısıyla bir hukuk devletinin aradığı, gerektirdiği niteliklerini bünyesinde barındırmayan düzenlemeler.

Diğer bir örnek vermek gerekirse, yabancıların sınır dışı edilmek üzere gözetim altına alınmaları konusu. Bu konuda da Türk hukukunda herhangi bir düzenleme yok. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi başta Abdülkani ve Kerimniya davası olmak üzere, o seride başlayan pek çok davada Türk hukukunun 5'inci maddeden dolayı gerekli niteliklere, donanıma sahip olmadığını belirtti ve bu nedenle Türkiye hakkında ihlal kararları vermişti.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Hangisi? Ne diyor orada?

PROF. DR. BÜLENT ÇİÇEKLİ – Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 5'inci maddesi. Kişi özgürlüğü ve güvenliğiyle alakalı olarak. Biraz açmak gerekirse, bir kişinin özgürlüğünün adli bir işlem neticesinde nasıl sınırlandırılacağı kanunlarımızda belirtilmiş durumda. Kararı kim alacak, kim denetim yapacak, hangi süreyle gözetim altında tutulacaksınız? Fakat bir yabancıyı sınır dışı ediyorsanız veya bir mültecinin özgürlüğünü sınırlandırıcaksanız, bunun ne şekilde yapılacağı, buna kimin karar vereceği, bu gözetimin ne kadar süreyle yapılacağı, bunun denetimini kimin yapacağı, gözetim altına almanın koşullarının neler olduğu da hukuk sistemimizde düzenleme konusu yapılmamış.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Burada yazmıyor.

PROF. DR. BÜLENT ÇİÇEKLİ – Burada yazıyor. Bu kanunun önemli getirilerinden bir tanesi de bu. Ben sadece çok önemli olan hususlara vurgu yapmak istedim.

Sacayağının diğer tarafında da iltica konusu var. İltica konusu da aslında Cenevre Sözleşmesi'nde düzenlenen bir konu. Cenevre Sözleşmesi iç hukukumuzun bir parçası, 67 protokolü de öyle ama bu alanda iç hukuk düzenlemelerinde çok fazla böyle bir yol haritası çizen düzenleme yok. 1994 tarihli bir yönetmeliğimiz var. O yönetmelikte usulle ilgili bazı kurallar düzenlenmiş. Yine 2006 yılında çıkarılan bir uygulama talimatı var, o da genelge formatında bir düzenleme. O da yine mültecilerle ilgili bazı konuları düzenleme konusu yapıyor.

Mülteci konusunu tam ve kâmil bir şekilde düzenlemeniz için üç soruya cevap aramanız gerekiyor. Birincisi, statü nasıl belirlenir? Yani kimler korumadan yararlanır? Bu soruyu hukuk sisteminde bir netliğe kavuşturmanız gerekiyor. İkinci olarak bununla ilgili usul kuralları nasıldır? Başvuru nasıl yapılır? Bunu kim inceler? Başvuru reddedilirse buna karşı hangi yargı yollarına

başvurulur? Bunun düzenleme konusu yapılması gerekiyor. Üçüncü olarak da bir mülteci ya da sığınmacı ya da adına ne dersiniz deyin, yani Türkiye’den ya da bir devletten koruma talep eden bir kişi, ülkede bulunduğu süre içerisinde değişik kategorilerde ve statüde hangi hak ve özgürlüklere sahip olacak?

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Suriye’den gelenler neci? Mülteci mi?

PROF. DR. BÜLENT ÇİÇEKLİ – Bunlar Türkiye’den şu an sığınma talep eden kişiler olarak değerlendirilebilir.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Mülteci değil.

PROF. DR. BÜLENT ÇİÇEKLİ – Mülteci değil, geçici olarak kendilerine koruma...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Geçici barınma talebi...

PROF. DR. BÜLENT ÇİÇEKLİ – Yani konu teknik, daha sonra daha detaylı da tartışabiliriz. Mülteci, sığınmacı ya da geçici koruma, tamamlayıcı koruma; bunlar değişik kategorilerde sağlanan korumanın çeşitleridir. Şu an Türkiye, özellikle 94 yönetmeliğinde de vardı bu, bu tip durumlarda gelenleri “geçici koruma verilen kişiler” olarak değerlendiriyor, ona göre birtakım kolaylıklar sağlıyor. Yeni kanuna baktığımızda -şu an hazırlanan tasarı taslağına- bu üç konuyla ilgili de kurallar karşımıza çıkmakta.

Kanun üçüncü olarak da kurumsal yapılanmayla ilgili bir düzenleme getiriyor. Burada önemli olan husus şuydu: Yani bu göç konusunun ya da iltica konusunun sahibi kim? Bu konuda esas sorumluluk kime ait olmalı? Dışişleri Bakanlığının temsilcileri burada, onların bir yetki alanı var, Çalışma Bakanlığının belli konularda yetkisi var, İçişleri Bakanlığının... Burada diğer ülkelere baktığımızda, esas olarak sorumlu olan birim İçişleri Bakanlığına bağlı ama militer yapıda olmayan, daha sivil yapıda... Bazı ülkelerde polis var, bazılarında yok. Bizdeki şu an düşünce, polis dışında başka bir mülki idare çerçevesinde bir yapılanma şu an kanunda öngörülüyor.

BAŞKAN – Hocam, istirham ediyorum, bir toparlarsanız. Alt Komisyonunda yeteri kadar zatıalınızden görüşlerinizi alacağız.

PROF. DR. BÜLENT ÇİÇEKLİ – Hemen toparlıyorum.

Sonuç olarak şunları ifade etmek istiyorum: Birincisi, bir konunun kamusal sorun olarak algılanmasıyla birlikte o alanla ilgili yasal düzenleme yapma ihtiyacı da ortaya çıkıyor. Bu alanlar yani göç ve iltica hukuku konuları Batı’da daha çok düzenleme konusu yapılmış, daha sofistike alanlar. “Sofistike” derken, liberal ya da katı anlamında söylemiyorum yani daha çok, kurala bağlanan alanlar. Eleştiri olarak getirildi hani çok fazla kurala bağlanmış, belki bu kanunun getirdiği bir yenilik olarak da değerlendirilebilir.

Ben şu şekilde belki sonuç cümlesi olarak söylemek istiyorum: Gerek göçle ilgili, gerek ilticayla ilgili getirilen bu düzenlemelerin öngörülebilir, hukuki istikrarı sağlayan, hukuki güvenliği

sağlayan, dolayısıyla da hukuk devletinin gereğini karşılayan bir özelliği var bir taraftan. Diğer taraftan da yabancıların ve mültecilerin belirli hak ve özgürlüklerden yararlanacağını belirterek sosyal devlet yansıması olan da bir yasal düzenleme ve neticede sosyal ve hukuk devleti olma gereği sadece vatandaşlar için sağlanan bir güvence değil, aynı zamanda yabancıları da kapsayan bir düzenleme Anayasa’ımızda mevcut, kanun böyle bir amacı bünyesinde taşıyor.

Emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Hocam, çok teşekkür ediyoruz.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN – Peki, hadi öyle olsun bakalım.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Bu kanunun olmadığından dolayı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden ceza aldığımız oldu mu hiç, mültecilere yaptığımız uygulamalardan dolayı? Yani bu kanun yoktu beş yıl, üç yıl evvel; biz bunu uygulamadık, ceza aldığımız oldu mu AİHM’den?

PROF. DR. BÜLENT ÇİÇEKLİ – Tabii ki bununla ilgili, özellikle gözetim altına almayla, sınır dışı etmeyle ilgili olarak verilen çok sayıda ihlal kararı var.

BAŞKAN – Zaten bu kanundaki düzenlemeler de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin aleyhimizdeki birçok kararını düzeltmeye yönelik.

Hocam, çok teşekkür ediyorum. Sayın Çiçekli Hocam, diğer komisyonlarda da katkılarınızı almaya devam edeceğiz.

Sayın Nuray Ekşi Hanımefendi, İstanbul Kültür Üniversitesi Rektörlüğünden...

Hocam, buyurun efendim.

PROF. DR. NURAY EKŞİ – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Aynı zamanda, sizi gördüğüme çok memnun oldum, İstanbul’da da beraber çalışıyorduk.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli katılımcılar; tabii, Sayın Başkan “beş dakika” dediği için, ben, korkudan “Bu beş dakika içerisinde nasıl sığdıracağım?” diye...

BAŞKAN – Alt komisyonlarda çok beş dakikalar olacak

PROF. DR. NURAY EKŞİ – ...endişe duyuyorum ama sadece şu çerçeveyi çizmek istiyorum: Efendim, bu kanunun tek tek maddeleri zaten alt komisyonda ve gerekli birimlerde tartışılacak. Ancak bu kanunun hakikaten bir çerçevesini çizmek ve kimleri kapsadığının ortaya iyi konulması gerekiyor.

Birincisi: Bu kanun yabancılar ve uluslararası korumaya ihtiyaç duyan kişileri kapsıyor. “Yabancı” dediğimiz vakit de bunun içerisinde turistik amaçla Türkiye’ye gelenler, eğitim amacıyla Türkiye’ye gelenler, iş yapmak, yatırım yapmak, ticari faaliyette bulunmak üzere Türkiye’ye gelenler, vatansız kişiler, mülteciler, sığınmacılar, çalışmak için Türkiye’ye gelenler var, yabancı elçilikler, yabancı konsolosluklar ve yabancı askerî birimler de var. Ancak yabancı elçilikler ve konsolosluklar

ile yabancı askerî mensuplar, örneğin şu anda İncirlik Üssü'ndeki Amerikan askerleri bu kanunun kapsamına girmiyor çünkü onları düzenleyen özel milletlerarası anlaşmalar var ve bu milletlerarası anlaşmalar kapsamında Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı askerler ve elçilik ve konsolosluklar düzenleniyor. Ama bunun dışındaki diğer bütün gruplar bu kanunun kapsamına giriyor.

Tabii ki her gelen yabancıya aynı şekilde muamele yapmak, içinde bulundukları statü gereği mümkün değil. O yüzden de bunların içerisinde en özel, en hassas durumda bulunan iki grup var; bunlardan bir tanesi mülteciler, diğeri ise sığınmacılar. Bütün Komisyon üyelerinin bildiği üzere, biz Avrupa ülkelerinden ırkından, dininden, dilinden veya siyasi düşüncesinden veya belirli bir gruba mensup olmasından veya vatandaşlığından dolayı zulüm ve işkence tehdidiyle Türkiye'ye gelenlere “mülteci” diyoruz ama Avrupa'dan gelmesi gerekiyor. Ama eğer Avrupa dışından gelip de aynı tanıma uyuyorsa biz buna “sığınmacı” diyoruz. İşte, bu iki hassas grubu koruyacak birtakım hükümler bu kanun tasarısının içerisinde yer alıyor. Aynı zamanda da Türkiye'de her zaman bizim “göçmen” dediğimiz, uluslararası hukukta farklı anlamı olan ama bizim için Türk soyundan, Türk kültüründen olan ve Türkiye'ye yerleşmek üzere gelen kişiler var. Onlar da bu kanunun kapsamına girmekle beraber göçmenlere yönelik olarak bizim İskân Kanunu'muz var ve onlara yönelik, gerçekten de korumacı ve onların neredeyse Türk vatandaşlarıyla aynı haklara sahip olmasını sağlayan hükümler var.

Unutmamak gerekiyor ki bu kanun Anayasa'nın 16'ncı maddesinin de aslında emrettiği, yapılması gerekli olan bir kanundu. Çünkü Anayasa'nın 16'ncı maddesinde “Yabancıların temel hak ve hürriyetleri milletlerarası hukuka uygun olarak kanunla sınırlanabilir.” deniliyor. Elbette ki bizde kanun var; daha önce de bahsedildi, Pasaport Kanunu, Yabancıların İkamet ve Seyahatleri Hakkındaki Kanun. Ancak bu kanunların zaman içerisinde, ihtiyaçlar doğrultusunda değiştirilmesi ve kanunların birbiriyle uyumsuz maddeler içermesi sonucu doğurmuştur, bir. İkincisi de global bakan bir kanuna ihtiyaç var. Hem yabancıları hem de özellikle de... Tamam, Türkiye 1951 Cenevre Konvansiyonu'na taraf, mültecilere yönelik olarak Cenevre Konvansiyonu'nun hükümlerini baz alıyoruz ama bir yönetmelikle düzenlenen sığınmacıları da kanunun kapsamına almak ve onların -özellikle de az önce Bülent Bey'in bahsettiği- idari gözetim altına alınması, sınır dışı edilmesi hâlinde bunların müracaat edecekleri adli mekanizmalar, idari mekanizmalar, “Avukattan yararlanabilecek mi?”, “Hukuki yardım alabilecek mi?”, “Koruma talep ederken çalışabilecek mi?”, “Koruma statüsünü aldıktan sonra çalışmaya devam edebilecek mi?” bunların hepsinin cevaplarının verilmesi gerekiyordu.

Aynı şekilde, Avrupa Birliğine bizim taahhütlerimiz var. Bu taahhütler 2001 yılında Türkiye'nin Ulusal Programı'nda, Gözden Geçirilmiş 2003 ve 2008 Ulusal Programı'nda var ve aynı zamanda eylem planı var, Başbakanlığın kararıyla uygulamaya sokulan bu planda bütün bu taahhütler,

yine bizim kalkınma programlarımızın içerisinde yer alan taahhütlerimizin de yerine getirilmesi amacıyla bu çalışmaya ihtiyaç vardı.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin çok sayıda kararı var. 25 tane, şu anda, verilmiş kararı var. İlk 15'inde Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nden doğan yükümlülüklerini ihlal etmediği vurgulanmış ama 22 Eylül 2009 tarihinde verilen Abdolkhani, Karimnia kararından itibaren sürekli, Türkiye, özellikle de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin yaşama hakkını düzenleyen 2'nci maddesini, işkenceyi düzenleyen 3'üncü maddesini, tutuklamayla ilgili 5'inci maddesini, etkin başvuruyla ilgili olan 13'üncü maddesini ihlalden dolayı tazminat ödemeye mahkûm edilmiştir. Tabii ki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları bizi bağlıyor ve bizim bu doğrultuda iç hukukumuzu düzeltmemiz gerekiyor ama her şeyden önce mademki bir sürü demokratik açılım paketlerini uygulamaya soktuk, AİHM kararlarının da ötesinde bu bizim ulusal bir meselemiz de. Ülkemizde yaşayan kişilere insanca yaklaşım sergilemek, bunu mevzuatımıza yansıtmak ve...

Bu arada da tabii ki yıllardan beri bu işin, gerçekten -ben de hem İstanbul Yabancılar Şubesi hem Ankara Yabancılar Şubesiyle de dönem dönem çalıştım- zahmetini çeken bir birim. Bu konuda bilgileri de son derece hakikaten iyi olan birimler ve çözümünün olmadığı konularda genelge yaparak, İçişleri Bakanlığının genelgeleriyle bazı sorunların çözümlenmeye çalışılması da yine eleştiri konusuydu. Biz geçen Kasım ayı içerisinde ya da Aralık ayı içerisinde Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Türkiye'nin organize ettiği bir çalışma amacıyla Cenevre'deki Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğine gittik. Orada çok enteresan bir şekilde Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği kendi sunumunu yaptıktan sonra biz kendisiyle irtibat kurmak amacıyla gittiğimiz zaman Atilla Bey dediler ki: "Bu kanundan dolayı sizi tebrik ediyoruz ve Türkiye'de gerçekten..."

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Hangi kanun?

PROF. DR. NURAY EKŞİ – Bu kanun tasarısından dolayı. Gerçekten de o zaman daha ham hâliydi, bu kadar daha iyileştirilmemiş hâliydi. Uluslararası kuruluşlar nezdinde de yine çok büyük itibarı olan bir kanun bu. Geçen gün yine Carol Batchelor ile İstanbul'da bir toplantıda beraberdim. Bana dedi ki: "Ben inanmıyorum. Suriyelilerin kampına gittik, konuldukları prefabrik evlere gittik, inanmadım. Dünyanın hiçbir yerinde bu şekilde bir çalışma görmedik."

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Beğenmişler yani.

PROF. DR. NURAY EKŞİ – Evet, çok beğenmiş, çok takdir ediyor ve hiçbir mülteci kampının bu kadar kaliteli olmadığını söyledi. Tabii ki hani bir zamanlar Türkiye mülteci, sığınmacı politikasıyla eleştirilirken birdenbire böyle bir çizgiye çekilmiş olmamız çok güzel bir şey.

Ama şunu da açıkça ifade edeyim ki her ne kadar akademisyenlerin, STK'ların, uluslararası kuruluşların katılımıyla bu kanunun hazırlanmış olduğu ifade ediliyorsa da hiç hakkını yememek lazım, asıl yük İçişleri Bakanlığı Göç ve İltica Dairesi birimine aittir, Göç ve İltica Bürosunu aittir.

Gerçekten de ekibin diğer Yabancılar Şubesiyle, bakanlıklarla, STK'larla, akademisyenlerle, sivil toplum kuruluşlarıyla, derneklerle, vakıflarla, uluslararası kuruluşlarla kurdukları irtibat hepimizi çok etkilemiştir ve şu da bir gerçek: Muhalefet partileri de bunu çok güzel dile getirdiler. Böyle bir kanunun hazırlanmış olması sadece muhalefet partilerinin değil, akademisyenlerin de takdirini kazanmıştır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Hocam, sağ olun, çok teşekkürler.

Efendim, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, sayın temsilci bugün İstanbul'da olduğu için, Medeniyetler İttifakı Toplantısı'nda, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri olduğu için Temsilci Vekilini gönderdiler. Beni de nezaket ziyaretinde bulunarak bu konuda da bilgilendirdiler.

Temsilci Vekiline çok kısa olmak kaydıyla bir söz veriyorum.

Sayın Karim Atassi...

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER MÜLTECİLER YÜKSEK KOMİSERLİĞİ TEMSİLCİ VEKİLİ KARİM ATASSİ – Sayın İçişleri Bakanımız Şahin, Sayın Komisyon Başkanımız, sayın Komisyon üyeleri, saygıdeğer misafirler, değerli katılımcılar; Komisyona Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Tasarısı hakkındaki görüşlerimizi sizlerle paylaşabilme fırsatı veren bu daveti için Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği adına teşekkür ediyorum.

Birleşmiş Milletler Mülteci Örgütünü temsil etmem sebebiyle, yorumlarımı teklif edilen kanunun ilticaya ilişkin konularıyla sınırlandıracağım.

Konuşmama kanunun hazırlık aşamasında benimsenen ve iltica ve göç alanındaki uluslararası standartların ve en iyi uygulamaların ve mekanizmaların yansımasına olanak sağlayan, şeffaf ve katılımcı istişare sürecine ilişkin memnuniyetimizi dile getirerek başlamak istiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti, uzun yıllardır, ihtiyaç sahibi birçok insana etkin koruma sağlamıştır. Bu vesileyle hem yurt içinde hem de yurt dışında birçok durumda sağladığı koruma uygulamalarıyla cömert ve zengin bir misafirperverlik geleneğine sahip olan Türkiye Cumhuriyeti'ne şükranlarımı sunmak isterim.

Bugün görüşülmekte olan kanun, hukukun üstünlüğüne dayalı bir yasal çerçeve içinde bu uygulamaların birleştirilmesini kolaylaştıracaktır. Bu kanun, hak ve yükümlülükleri güvence altına alacak, yazılı kural ve prosedürlere dayalı olarak uygulamayı kolaylaştıracak ve hem bireyler hem de devlet için teminatlar sağlayacaktır. Bu nedenle, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, bu kanunun uluslararası korumayı ileri bir noktaya taşıyacağı ve Türkiye'nin ülke menfaatlerine ve insani alandaki taahhüdünü geliştirmesine hizmet edeceği inancındadır. Türkiye'de hâlihazırda mevcut bir uygulama bulunmakta ve koruma sağlanmaktadır. Ancak bu ilkelerin hukukun üstünlüğünü

benimsemiş bir yasal çerçeve ile kanun hâline getirilmesi, Türkiye'nin bu insancıl değerlere ve ideallere olan bağılılığını yansıtan büyük bir başarı olacaktır. Buna ilaveten bu kanun iltica ve daha geniş anlamda göç meseleleriyle bağlantılı konularda kilit yabancı ortaklar ile yürütülecek uluslararası iş birliği için bir çerçeve de temin etmektedir.

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği hazırlandığı şekliyle bu kanunun uluslararası insancıl hukukun ve insan hakları hukukunun temel ölçütlerini kapsamına aldığı ve uluslararası korumanın önemini vurgulayan değerleri ve ilkeleri bünyesinde barındırdığı kanaatindedir. Bu itibarla Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği bu kanunu kuvvetle desteklemektedir.

Sözlerime son verirken Sayın İçişleri Bakanımız Şahin'i ve Bakanlıktaki ekibini, böylesine önemli bir kanunu hazırlama görevini üstlendikleri için tebrik etmek isterim

Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz de Sayın Temsilci Vekiline teşekkür ediyoruz, değerli katkıları oldu. Kanunun bu hâliyle desteklenmiş olması da bizim açımızdan sevindiricidir.

Efendim, Sayın Celal Dinçer'in bir tavzih talebi oldu, bir açıklama getirecek, herhâlde bir konu eksik kaldı diye düşünüyor.

Buyurun.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz evvel İçişleri Komisyonunun çok uyumlu bir komisyon olduğunu söylemişim, bu sözümü geri alıyorum. Lütfen tutanaklara geçsin. Az evvel yaşadığımız üzücü olay da gösterdi ki bu Komisyon da uyumlu değilmiş.

Ancak Sevgili Hüseyin Bey'e -çok yakından tanıdığım dostum- bir cevap vermek istiyorum. Sırrı Bey burada yoktur, ona da bir cevap vermek istiyorum. Biz sadece burada polislerin ve mülki idare amirlerinin haklarını savunmadık, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak hep ezilmişlerin hakkını savunduk, kimsesizlerin kimsesi olduk. Dün, grev hakkı alınan işçilerin hakkını savunuyorduk, ondan önce taşeron işçilerin haklarını savunduk, ondan önce çiftçinin, tarımcının, herkesin hakkını savunduk. Bugün de sessiz olan, sesleri çıkmayan ve haksızlık olan... Bir adaletsizliğin düzeltilmesini talep ettik. Onlara bir ulufe verilsin istemedik, mülki amirlere veya polislere, müfettişlere; haksızlığın giderilmesini istedik, adaletsizliğin giderilmesini istedik. Adında "adalet" olan bir partinin buna karşı çıkması, bu cümleyi eleştirmesini de yadırgadım doğrusu. Böyle, bu düzeltmeyi yapmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlarım, tasarının tümü üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Ben de cevap vereyim mi Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Sayın Başkan, buyurun efendim, hayhay.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Benim özlük haklarıyla ilgili sadece burada İçişleri Komisyonu olarak bizi ilgilendirenlerle alakalı değil, ben Hükûmetin ekonomik kriterler noktasında yaptığı çalışmaların gün geçtikçe... Hatta yani söylediğim laf da bu, 2013 yılındaki hedefimizi söyledim. Yani 2023 yılında 25 bin dolar olduğu zaman da özlük haklarıyla ilgili talepler olacak. “Niçin talepler oluyor?” demedim.

Uyumla ilgili olan, uyumsuzluk, hani hak ve özgürlükler noktasında Ali Serindağ Bey’in de bana ifade ettiği, yoksa sadece hak arayanların... “Sadece haksızlık yapanlara mı karşı polis geliyor böyle?” Hayır, toplumsal hareketler içerisinde siz bir organizasyon yapıyorsanız... Bunu gerçi benim valilik yapmış olan, kaymakamlıktan gelenlere söylemiş olmamı da çok fazla şey yapmıyorum doğrusu, sadece belediye başkanlığı yapmış birisiyim. Polisler idaresinde olan kişiler... Toplumsal hareketler noktasında suçluya gittiğiniz zaman orada bazı haksızlıklar da olabilir. Ama sizin suçluyu önleme noktasında hedefiniz odur. Yoksa hiçbir valinin, hiçbir bakanın, hiçbir İçişleri Bakanımızın “Gidin de masum insanların gözüne biber gazı sıkın.” dediğine dünya şahit değildir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Vekile teşekkür ediyorum.

Evet, Komisyonun tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdiye kadar dile getirilen konular hususunda Sayın Bakanımızın bir açıklama talebi, bilgi verme talebi olursa ona da tabii ki son olarak söz vereceğiz.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben cevap vermezsem...

BAŞKAN – Ama Komisyonumuz da uyumlu bir komisyondur, gene de onu da söyleyeyim Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Komisyonumuz fevkalade uyumlu. Yani bizler de bu uyumdan burada nasipleniyoruz, çok teşekkür ederim öncelikle.

BAŞKAN – Ufak tefek, tabii, üslupta olan şeyler için de...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yani oluyor işte, memlekete benziyor yani burası da; öyle diyebilirim. Türkiye’nin genel hâli buraya da bir şekilde yansıyor, iyi hâliyle, kötü hâliyle.

Sayın Başkanım, önce söz alıp katkı veren çok saygıdeğer üyelerimize, hem grupları adına hem de şahısları adına değerlendirme yapan sayın üyelerimize ve daha sonra da söz alan akademisyenlerimize ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Temsilcisine çok çok teşekkür ediyorum ve bu değerli yönetiminizden ve sabırlı davranışınızdan dolayı da sizlere, müsaadenizle, takdirlerimi arz etmek istiyorum.

BAŞKAN – Estağfurullah efendim.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Dile getirilen hususların hepsine girersem vaktin çok uzayacağını tahmin ediyorum ama müsaade ederseniz, yasayla ilgili olanlardan çok olmayan hususlar dile getirildi.

Yasayla ilgili olarak dile getirilen hususlar: Bu yasanın, ben de ifade ettim arzımda, hazırlanış şekli doğrusu... Ben aynı zamanda bir milletvekiliyim, 3'üncü dönem Parlamentodayım. Bir yasanın hazırlık öncesi, hazırlık aşaması, sunuş anı -ve daha sonraki dönemi de inşallah böyle devam edecektir- itibarıyla örnek gösterebileceğimiz bir yasama çalışması olduğunu ben de ifade etmek isterim. Zaten üyelerimizin büyük çoğunluğu da kadirşinaslık gösterip bu yönüne işaret ettiler. Ben de hem yöntem hem de yönetim itibarıyla böyle olduğunu sunuşumda arz etmiştim.

Ancak 1 veya 2 arkadaşımız yasanın çok ayrıntılı olduğuna, âdeta yönetmelik gibi düzenlendiğine işaret ettiler. Müsaade ederseniz, o konudaki değerlendirmemi şöyle arz edeyim: Bu yasanın konusu tamamen insan ve kendi insanımız değil; kendi insanımız, kendi vatandaşımız olmaya aday insanlar; hangi ülkeden geleceği, nasıl geleceği, niçin geleceği az çok bilinen ama sonuç itibarıyla muhtaç, mağdur veya bir şekilde zaruret, şartlara bağlı olarak bir yerlere doğru giden veya sadece Türkiye'ye gelen insanlar. Türkiye hem hedef ülke hem de güzergâh ülkesi, geçiş ülkesi. Allah'a şükür, Türkiye hedef ülke konumuna geldi. Bu bizim için bir sorundur ama bu sorunun sebebi bizim için bir övünçtür. Hedef ülke konumuna gelmek, Türkiye'nin refah ülkesi, Türkiye'nin güvenlik ülkesi olduğu anlamına gelir. Eskiden göç edenler, yasa dışı göçler Türkiye'den başka ülkelere doğru göç etmek için bizi, ülkemizi güzergâh olarak kullanırlardı. Şimdi o da var, azınlığa düştü; hedef ülke konumumuz daha yüksek bir seviyeye ulaştı. Ama bu da tabii bir sorun aynı zamanda. Bu sorunu yönetmemiz gerekiyor.

Yöneteceğimiz sorunun konusu tamamen insan. Dolayısıyla, uluslararası, insanlığın geldiği insan hakları evrensel değerlerinin, hep ortak arzumuz, bir şekilde takdire, idarenin takdirine fazlaca bırakmadan yasada karşılığını göstermeye çalıştık. Yani bu yasa yönetime çok fazla, gerekli olmayan noktalarda inisiyatif bırakmayan bir yasadır. Özelliklerinden birisi de budur. O nedenle, ayrıntıda düzenlenmişlik değerlendirmesini ben kısaca böyle karşılamak istiyorum ve ayrıntıları genelleştirerek, daha sonra tartışılır, farklı yorumlara açık hükümler hâline, düzenlemeler hâline getirirsek sanırım alan düzenlemesinde gene sıkıntılı durumlar doğabilir. Birkaç yasanın telifinden oluşan bir yasadır, bütün mevzuatın telifinden oluşan, tek bir metindir.

Tabii ki arkadaşlarımızın bunu da bir çerçeve yasa gibi görmeye çalışıp içine başka maddeler ilavesiyle bazı düzenlemeler yapma, yasanın konusu dışındaki taleplerine gelince. Polislerimizin özlük hakları gündemimizde olan bir konudur. Bunu her vesileyle söylüyoruz, gene de söylüyorum. Daha yakın tarihte bu Komisyonumuzda, sizlerin değerli katkılarıyla, Genel Kurulumuzun yüce takdirleriyle

yasal düzenlemenin bir ayağını yaptık. Bazı şeyler parça parça, etap etap düzelir ve düzenlenir takdir edersiniz. Şimdi, onların birinci dereceye gelmeye hak kazanma veya birinci dereceye gelmelerinin haklı oldukları hususu yasama organımız tarafından tescil edildi. Bundan sonra diğer beklentilerini veya beklentinin ötesinde, diğer olması gereken hususu tabii ki gündemimizde tutuyoruz, tutmaya devam ediyoruz.

Mülki idare amirlerimizin konusu. Her yerde arkadaşlarımıza ben teşekkür ediyorum, mülki idare amiri kökenli arkadaşlarımıza veya destek veren, konuya hassasiyet gösteren herkese teşekkür ediyorum. Yani burada bir meslek grubu meselesi hâline getirmeyi, hatta birilerinin meslek şovenizmi tarzında anlayabileceği bir konuma düşmeyi de sanırım arkadaşlarımız hiç arzu etmezler. Bu tamamen haklılığı kabul edilecek bir konudur ama “Şunu şuraya getirelim, birinin ölçüsü şudur, metre budur, kumaşı da buradan ölçelim, buradan keselim.” yaklaşımını doğru bulmuyorum. Her meslek kendine özgüdür; artıları vardır, eksileri vardır; maddi yanı vardır, manevi yanı vardır; psikolojisi, sosyolojisi, hukuku çok çok farklıdır. Mülki idare amirliği de sadece kendine benzer. Ama bir mukayese imkânı bulabilmek, verebilmek için de doğaldır, arkadaşlarımızın dile getirdikleri şekliyle yargıçlarımızın, savcılarımızın mali yönden konumları konuyu anlatabilmek için yardımcı olabilir bize. Ama “Metre budur, şey de budur; buradan kesilmelidir.” yaklaşımı bizi gene başka bir yanılaşa götürür. Çünkü o zaman o meslek grubunun veya o çalışanların da mülki idare amirliğinde olan, olmayan; rakamlarla, sözlerle ifade edilebilen, edilemeyen başka özellikleri vardır. Onu ona benzetemeyiz, onu da ona benzetemeyiz. Zaten benzer olsalardı iki meslek grubuna, iki farklı çalışma alanına da hiç ihtiyaç olmazdı, takdir edersiniz. Bu konuda da bizim Maliye Bakanlığımızla çalışmalarımız uygun periyotlarla değerlendirme şeklinde devam ediyor. Ümit ediyorum, onu biz bir sonuca bağlayacağız, bağlamak durumundayız. Zaten biz bunu sonuca bağlamazsak da, bağlayamazsak da hep gündeme gelecektir. Ama ben rahatsız değilim, teşekkür ediyorum tekrar.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Sayın Bakan, biz dile getirirken de bir şeyi söylemek lazım: Mülki idare amirleri sokağa düşmezler.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Hayır, tabii ki, tabii ki asla.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Onun için, biz vekiller olarak bu manada değerlendirmesini istiyoruz hazırunun.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Aynı görüşteyiz o konuda. Yani teşekkür ediyorum tekrar. Ama hani bir yerde -müsaade ederseniz- mülki idare amirliği kökenli arkadaşlar olarak sizlerin de, ben de dâhilim o camiaya, ama yani bir başka köşeden de bakmak durumundayız. Hani bir yanlış anlaşılma tehlikesi de var bu noktada. Yanlış anlaşılmayacak derecede haklı bir konudur bu konu, onu söylemek istiyorum.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – Valilik mi yaptınız?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Hayır. Ben mülki idare amirliği, kaymakamlıktır esas. Valilik arkadaşlarımızdan yapanlar var tabii burada. Valilerin durumu iyidir, rahatları iyidir ama vali oldum diye de diğer arkadaşları unutmazlar yani. Sayın Serindağ'la bu noktada mutabık kalalım yani yönetmelikte falan biraz ayrılıyor ama olabilir yani. Nihayet doğrular da fikirlerin farklılığından ortaya çıkar.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) - Barikati hakikat müsademei efkardan doğar.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Ne güzel işte. Ben, onu söylemene öncülük yaptım. Çok teşekkür ederim.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, yine yasa tasarımız vesilesiyle sayın milletvekillerinin dile getirdiği hususlar çerçevesinde, Sayın Bürge'nin özellikle ve diğer arkadaşlarımızın...

Bakanlığımızın bu ülkede ülke bütünlüğünü sağlamak, vatandaşımızın ve ulusumuzun can ve mal güvenliğini temin etmek, huzurunu temin etmek noktasındaki anayasal ve yasal sorumluluğunu yerine getirirken meydana gelen birtakım istenmeyen yani sevinç duyulamayan ama zarureten meydana gelen birtakım ilişkiler dolayısıyla güvenlik güçlerimize yönelik bugün de dile getirilen, şu anda aramızda olmadığı için çok dikkatli ve yumuşak bir üslupla anlatmaya çalışacağım hususla muhtemelen haksızlıklar yapıldığını düşünmekteyiz.

Şunu baştan söyleyeyim: Biz İçişleri Bakanlığı olarak, hatta iç güvenlik görev aldıkları için silahlı kuvvetlerimiz de dâhil iç güvenlik camiası olarak ifade edeyim, inanınız, insani değerleri algılama, insani değerleri hayata geçirme ve insanlarımızın rahat, huzurlu ve mutlu bir hayat sürmelerini sağlama noktasında tarlasında çalışan işçimiz, yayladaki çobanımız, üniversitedeki profesörümüz, Parlamentodaki milletvekilimiz, toplumun her kesiminde herkes, sağduyulu herkes ne düşünüyor, ne arzu ediyorsa birer ülke vatandaşı olarak biz de asgariden onu düşünüyoruz, onu arzu ediyoruz ama bizimkisi arzuyla yetmiyor, biz sorumluyuz aynı zamanda bu işten. Biz, sadece söz söyleyip olayı bitirme noktasında değiliz. Biz, aksi durumları önlemek, önleyememişsek durdurmak, durduramamışsak, eylem oluşmuşsa takip etmek, adaleti tecelli ettirmek için onu yargının önüne çıkarmak gibi bir artı sorumluluğun sahibiyiz. Hem insanız hem bu ülkenin vatandaşıyız, herkes gibi düşünüyoruz, herkes gibi arzu ediyoruz, herkes gibi söylüyoruz ama artı, başkalarında olmayan bir yükümlülük de bizim üzerimizde. Biz, bu yükümlülüğü ihmal edemeyiz.

Türk Hava Yollarının veya havacılık sektöründeki grev yasağı ki kendi açılarından haklı da olabilirler ama bizim bulunduğumuz noktadan bakabilseler düzenlemenin doğru olduğunu görebilecektir bazı arkadaşlarımız. Orada olduğu gibi, bu noktada da, bu uygulamalarda da farklı değerlendirmeler yapılmakta. Bu değerlendirmelerin bir kısmının iyi niyetli olduğuna yürekten inanıyorum ve saygı duyuyoruz, biz bundan da yararlanıyoruz, buna ihtiyacımız var. Ama “polis eğitimsiz, polis psikopat” veya bazılarının zaman zaman kullandığı “polis sadist” gibi ifadeleri asla

kabul edemeyiz. Her teşkilatın içinde, her camianın içerisinde, nihayet insandır, her insan bir dünyadır, hiçbirisi diğerinin fotokopisi değildir, ideale aykırı veya uymayan kişiler olabilir.

Şunu ifade edeyim: Sayın Başkan, siz de aynı Bakanlığın mensubu olduğunuz için biliyorsunuz, her hafta Polis Yüksek Disiplin Kurulunun aldığı kararlardan ihraç kararlarını veya onun daha alt derecedeki kararlarını ben on tane, on beş tane imzalıyorum, olur veriyorum. Jandarmamızın, inanınız -kırmızı gelir onların klasörleri, kırmızıdır- kırmızı klasörlerde resen emekli edilen, disiplinsizlikten emekli edilen, emeklilik hakkı gelmediği hâlde kurumdan tart edilen onlarca personelin şahidi benim. Kaçakçılığa ve başka birtakım organize fuhuş olaylarına, uyuşturucu olaylarına karıştığı tespit edilen polis, jandarma, başka kurumların personeliyle birlikte onlarca çok yakın tarihte, iki üç ay içerisinde, yine o zabitanın organize suç niteliğinde yargı önüne çıkarılıp tutuklanmışlıkları, belki kamuoyunun biraz dikkatinden kaçtı, medyaya yansımamış olabilir, bir gerçek olarak hayatımızda vardır. Her kurum kendini itibarlı yapmak ve itibarını yüksek tutmak için yarış halindedir. Türkiye yükseliyor, polis de kendi itibarını yükseltmeye, jandarmamız da kendi itibarını yükseltmeye çalışıyor ve bunu da belli ölçüde başarmış durumda. Bizim polisimiz şu anda uluslararası standartlarda değeri olan, karşılığı olan polis teşkilatı. Jandarmamız, hakeza aynı şekildedir, Sahil Güvenliğimiz aynı şekildedir.

Bir camianın, 250 binlik bir camianın 3 bini, 2.500'ü, 5 bini maksimum değişik derecelerde disiplinsizlikler yapmış olabilir ama 245 bin, o 5 bini, o 3 bini, 2 bini takip ediyor, aynen vatandaş gibi onu da kontrol altında tutuyor ve gereğini yapıyorsa bu camiayı artık bizim suçlamamız kendi kendimize yaptığımız bir haksızlık olur. Polisin moralini bozmaya yönelik, jandarmanın moralini bozmaya yönelik, farkında olarak sarf edilen sözlere biz tepki gösteriyoruz ama farkında olunmadan da bazen değerlendirmeler yapılmıyor mu? Onları da anlayışla karşılamaya ve gerçeğin öyle olmadığını anlatmaya çalışıyoruz.

Burada ismi Sırrı Süreyya Önder olan, şu anda da bulunmayan milletvekilimizin Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Tasarısı kapsamında konuyu Yalova'daki bir olayımızdan başlayarak daha başka alanlara, daha başka coğrafyalara, daha başka konulara doğru taşıma gayretiyle biz ilk karşılaşmıyoruz, her yerde her zaman karşılaşılıyor ve şunu da belirteyim, o her olay olduğu gibi, Yalova'da meydana gelen ve kamuoyunun ilgisini çeken, medyanın ilgisini çeken bu olayı da biz incelemek üzere müfettişlerimizi görevlendirdik yani hiçbir olay karşılıksız kalmaz ama yapılan birtakım değerlendirmeler, söylenen birtakım abartılı sözler karşısında da biz eğer yani yaptığı işte, eylemde, tutumda, davranışta haklıysa personelimiz, onu da koruruz yani birileri gürültü yapıyor diye biz personelimizi asla mağdur etmeyiz fakat haksızlığına da inanıyorsak, biraz önce söylediğimiz gibi, belgeler bulgular onu gösteriyorsa hiç gözünün yaşına bakılmadan da gereği yapılmaktadır, yapılıyor. Aksi takdirde, hukuk dışında icraat yapan, güvenlik hizmeti sunan bir teşkilatımız olsa, Allah korusun,

onu hayal bir bile etmek istemiyorum, biz, 245 binlik polis, 210 binlik jandarmayla bu ülkede huzurun değil kaosun içinde kendimizi buluruz. Böyle bir şey yok. Gelişen, değişen jandarmamız, polisimiz Türkiye'nin yüz akı hizmet kurumlarından birisidir. Ama Sayın Başbakanımız da geçen gün söyledi, bir tarafta hukuk ve yargı gerçeği karşısında insani değerlere saygılı ve inanmış bir teşkilat, bir tarafta da bölücü, yıkıcı örgütler başta olmak üzere, içeride de iyi niyetli vatandaş ama yanlışlıkla normal insan davranışının dışında davranışlarda bulunan birtakım gün boyu yüzlerce, binlerce insanımızla bunlar uğraşmak durumdadılar.

Sayın Serindağ'ın 90 kilometre mesafedeki...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – 94.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Ben 100 diyeyim o zaman, 100 diyelim, 6 da benden olsun. 100 kilometre mesafede, Göksun ilçesinden Pınarbaşı ilçesine kadar bomba yüklü, yaklaşık -patladığı için ölçülemedi ama tahmin edilen- 50 kilo patlayıcı yüklü aracın durdurulamaması noktasındaki eleştirilerine değişik zamanlarda cevaplar verildi ama ben de soru sorarak cevap vermek durumundayım.

Sayın Serindağ, bir an İçişleri Bakanısınız, siz ne yapardınız veya oradaki çarpıp geçtiği jandarma erinin komutanı, astsubaysınız, ne yapardınız, bir açıklar mısınız?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz bitirin, ben söyleyeceğim.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Peki.

Merak ediyorum yani şu üstün yetenekli terörist takip tekniklerinizden doğrusu yararlanmak istiyoruz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz bitirin, ben söyleyeceğim.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Şimdi, bu işin sözü iyidir, biraz da kolaydır ama uygulaması zordur ve Türkiye'nin çalkalandığı haksız, yersiz zaman kaybına, enerji kaybına neden olan birtakım gündemleri hep yaşamaktayız. Bu gündemleri yaşacağız ama İçişleri Komisyonu farklı bir komisyon olmalı, olmalı derken öyle zaten. Burada daha farklı bir değerlendirme şekliyle karşılaşmamızı doğrusu daha da iyisiyle beklemekteyim, bekliyorum.

Sayın Serindağ'ın bir şeyini de merak ediyorum, nüfusun azlığı çokluğu -ki nüfus da bizim konumuz- az ama iyi nitelikli nüfus mu, çok ama daha iyi nitelikli nüfus mu, hangisi...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Çok mu, fakir, mesleksiz, eğitimsiz...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Ben, şöyle soruyu soruyorum: Az ama iyi nitelikli nüfus mu tercihiniz, çok ama daha iyi nitelikte mi nüfustan yanayız, yanasınız? Şahsınızdan çok partinizin bu konudaki görüşünü merak ediyorum.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ben söyleyeceğim.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyelerimiz; Sayın Sinan AYGÜN, dinlediklerinden faydalı bir kanun olduğunu çok kolayca... Demek ki hafif bir dinlemeyle konu kavranabiliyor. Değerlendirmesine teşekkür ediyorum ve Sayın Başkanım...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sinan Bey, tebrik ediyorum, çok zekiymişsiniz!

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yani anlayana değil, anlatana bakmak lazım.

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – İyi bir şey dedim...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Ama Sayın Başkan, onu deşifre etmeyin. Bakın...

SİNAN AYDIN AYGÜN (Ankara) – İyi bir şey dedim.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Peki, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Başkan, teşekkür ederim.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Tabii, her şeye rağmen teşekkür ettim.

Sayın Başkanım, müsaade ederseniz, eksik bırakmamaya çalışıyorum. Sayın Erdoğan'ın bir eleştirisi bu, daha çok bu hava sektöründeki grev yasağıyla buradaki şey arası, burada insani yaklaşım, orada gayri insani yaklaşım. Diğer arkadaşlarımızın da var.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Bizim esas itirazımız, bu iş bizim Komisyonumuzun işi değil, yanlış komisyona getirildi. Doğru kanun getirildiği zaman biz kanunu tartışıyoruz, yanlış kanun getirildiği zaman siyaseti tartışıyoruz.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – İçişleri, her konuyla, birçoğuyla doğrudan, bir kısmıyla da dolaylı olarak ilgili olabilir.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Diğer komisyonları kapatalım o zaman.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Sonuç itibarıyla, ülke için hayırlı bir iş yapılmıştır. 30 bin çalışanı olan bir sektör, 30 bin çalışanı olan bir kuruluş, 30 bin çalışanı var, hizmet alımıyla çalışanı var. Sonuç itibarıyla, 30 bin kişi, orada mutfaktan itibaren istihdam imkânına kavuşuyor. O camianın rahatsız edilmemesi gerekir diye düşünüyoruz ve Türk Hava Yollarında iş imkânı edinmek için bir imkân varsa üç beş kişinin, sizlere de geldiğini tahmin ediyorum, bize de ulaştığını biliyorum. On sekiz aydır orada toplu sözleşmenin bağitlanmamasını da çok iyi niyetli bulmuyorum. Bu meselenin uzatılıp uzatılıp yaz sezonuna, turizm sezonuna bindirilmesini de doğrusu anlamakta, anlıyorum da yani anlatamıyorum ve 17 iş kolunda toplu sözleşme bağitlanmışken 18'incisinde nedendir yıllardır bağitlanmıyor, bağitlanamıyor, onu da anlayamıyorum.

Sektörde başka kuruluşlar da var. Onların ücretleri çok da düşük, hatta yarı deniyor. Rakamların tam ne olduğunu bilmiyorum.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Yarının da altında çünkü diğerleri asgari ücretle çalışıyor.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Siz biliyorsunuz, onların hakkını hep beraber arayalım. Ama Türk Hava Yollarının dünya hava yollarıyla yarışan, ücret dâhil, personel kalitesi dâhil, personelin eğitimi dâhil yarışan bir kurum olduğunu artık dünya biliyor, biz de Türkiye’de herhâlde biliyoruz. 200 uçak filosuna ulaşmış, 40 milyonu aşkın yolcu kapasitesine ulaşmış bir millî kuruluşumuzu birilerinin muhtemelen ideolojik yaklaşımlarına kurban edemeyiz, ettiremeyiz diye düşünüyorum. Mesele grev falan değil. Burada da insanların yargı yoluna başvurmalarını bir gariplik olarak veya farklılık olarak ifade etti bir arkadaşımız.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Kim ifade etti? Biz ifade etmedik.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Demek ki bizim yargı yoluna gitmek, grev yapmak veya yapmamak gibi bir derdimiz yok.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bizim mi var?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Var, var, ben notlardan bulayım.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Kim olduğunu söyleyin.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Söyleyeyim ama azıcık zamana ihtiyacım var kimin olduğunu söylemek için. Sayın Dinçer olabilir. Evet, Sayın Dinçer’in...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ne demiş, cümlesini tam söylerseniz...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Sayın Dinçer “Dün grevi yasaklıyordunuz, bugün bu yasada yargı yolunu göçmenlere açıyorsunuz.” Bu bir farklı yaklaşım yani çelişkili bir yaklaşım demeye getirdi, demeye getirdi değil, öyle dedi. Dolayısıyla bizim Hükûmet olarak ve Hükûmetimizi kuran AK PARTİ olarak, felsefe olarak, anlayış olarak, gerektiği yerde grev özgürlüğünü de getiririz, yargıya başvurma hakkını da göçmen dâhil, yabancı dâhil getiririz. İnsana insan olarak...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz isterseniz yani...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Biz istersek değil, gerektiğinde getiririz, hak edene getiririz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Buna kim karar verecek? Siz karar vereceksiniz.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Sayın Serindağ, benimle ne özünde ne de üslubunda şeye girmeyin, başaramazsınız, sonuçta ben söyleyeceğimi söylerim.

Bakınız, ben veya biz değil, Hükûmetimiz ve Hükûmetimizi oluşturan partimiz, insanı esas alan bir yaklaşım içerisindedir, göçmenin de hakkını bu yasada korumuştur.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Kimse bir şey demiyor.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Bir saniye...

Ama 75 milyonun yüce ve yüksek değeri olmuş, uluslararası marka olmuş bir kuruluşu sabote etmeyi bir hakkın maskesine sığınarak sağlamayı da biz hak olarak değil, 75 milyonun hakkını korumak olarak görürüz.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sendika vatan haini mi Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Sendikaya bir şey demedim ben.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Tamam ama yani...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Sendikaya bir şey demedim, vatan haini filan demedim.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sendika şimdi topyekûn eylem yapıyor.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Topyekûn eylem filan yok, 30 bin kişinin içerisinde 250 kişi kanun dışı bir eylem yapmış, kanuna göre de gereği yapılmıştır. Dün de Genel Kurulda arz ettim...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – İşlerine son verilerek kanuni bir işlem...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Kanunda işe son vermek vardır, Sayın Erdoğan, bunu benim kadar siz de bilirsiniz.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Sayın Erdoğan “Kanun devleti değil de hukuk devleti olalım.” demeye çalışıyor.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Teşekkür ederim Sayın Türkoğlu.

Sayın Başkan, benim, şimdi, mülki idare amirleri ve polis özlük haklarında çok mutabık kaldığımız, bu Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nun hazırlanış şeklinde de mutabık kaldığımız arkadaşlarımızla konu biraz siyasi, tamamen siyasi eksene kayınca farklılıklar ortaya doğuyor.

ENVER ERDEM (Elâzığ) – Sayın Bakan, orada yanlış bir şey var.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Olay siyasi tabii.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Tabii.

BAŞKAN – Ben, size söz vereceğim.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Evet, ben görüşlerimi arz ettim, değerlendirmelerimi arz ettim ve 75 milyonun hakkı 250 kişiye, 500 kişiye heder ettirilmez. O kadar önemlidir, değerlidir, Türk Hava Yollarını bu seviyeye ilk defa getirdik Türkiye olarak.

ENVER ERDEM (Elâzığ) – O çalışanların grev hakkını yasakladınız.

BAŞKAN – Enver Bey, size söz vereceğim, müsaade edin.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Siz o çalışanları yok sayıyorsunuz!

BAŞKAN - Size söz vereceğim.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Ben duymadım son olarak...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Türk Hava Yollarını bu noktaya getirenler bu çalışanlar.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Doğrudur.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Siz bu çalışanları yok sayıyorsunuz. Türk Hava Yollarının büyümesinden...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Aynen öyle, çalışanlarıyla bir camidir, aksini söyleyen yok.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Sayın Başkan, onlar bizden önce de vardı.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Aksini söyleyen yok ve 30 bin kişinin çalıştığı bir ortamı birkaç yüz kişinin bozmaya hakkı yok. Bir hakkı suistimal ederek 75 milyonu rahatsız etmeye, Türkiye'nin milyarlarca dolar değere ulaşmış bir güzide kuruluşunu uluslararası alanda sıkıntıya sokmaya kimsenin hakkı yok. Nihayet serinkanlı düşündüğümüzde, onu yapanların da, ben inanıyorum ki hedefleri bu değildir ama sonuç oraya gidiyor. Beni düşünürken bizi unutamayız. Ormana bakmak durumundayız, ağaca ve dalına göre hareket edemeyiz. Bütün olarak Türkiye'ye ve Türkiye'nin değerlerine hep birlikte sahip çıkmak durumundayız.

Hepinize çok çok teşekkürle saygılar sunuyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Bakanımız, çok teşekkür ediyorum.

Buyurun.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Sayın Bakanım, izahatınız için teşekkür ederim.

Bu tasarıyla ilgili düşüncelerimizi söyledik, hiçbir tereddüdümüz yok ama alt komisyonda daha ayrıntılı olarak değerlendireceğimizi ifade etmiştik. Yalnız, sözlerinizden iki husus çok dikkatimi çekti, onlarla ilgili düşüncelerimi ifade etmek istiyorum. Birisi, ilgisi olmadığı hâlde İçişleri Komisyonunda görüşülen torba teklif ya da bohça teklif dediğimiz dün yasalasan teklif. Bu teklifin 1'inci maddesiyle havacılık sektörüne getirilen grev yasağı kavramı kesinlikle sizin ölçülerinize uymuyor, Anayasa'nın ölçülerine uymuyor, uluslararası normlara uymuyor, hiçbir yere uymuyor ama sözlerinizden anladım ki kurumlar insanlardan daha önemli, kurumları yaşatmak için insanlardan vazgeçebiliriz. Bu Osmangazi'ye verilen nasihatın tam tersi bir nasihat, o nasihati çok fazla kullanmanızı tavsiye etmiyorum bu sözlerinizden sonra.

Ayrıca, insan hakları ve demokrasi açısından daha iyi bir Türkiye özlüyor isek yani şirketlerimizin dünyada ön planda, ön sıralarda olması adına insanlarımızın haklarından vaz mı geçeceğiz? O zaman bizim Çin'den ne farkımız var? Çin, dünyanın ikinci büyük ekonomisi ama insan hakları ve demokrasi açısından baktığınız zaman 200 küsur dünya ülkesi arasından en sondan bilmem kaçınıcı sırada bir ülke. Dolayısıyla bu yaklaşım çok doğru bir yaklaşım değil. Gördüğüm kadarıyla,

AKP, gittikçe eleştirdiği o devletçi anlayışa doğru gidiyor. Bunun için de bu değişimin altını çizmekte fayda var.

Emniyet mensuplarıyla ilgili olarak şunu ifade etmek istiyorum: Bu biber gazı meselesi tartışılıyor yani bu biber gazı meselesi uzun süreden beri tartışılıyor ve kamuoyunu uzun süre yoğun meşgul eden birçok olayda biber gazı konuşuluyor yani burada polisimizin de imajını zedeleyen bir şey bu biber gazı. Dolayısıyla yani Sayın Bürge'nin deminki ifadesi, biraz da onun kastını ben anlıyorum ama herhâlde kastını aştı, insanca olan gösteriler, insanca olmayan gösteriler.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Hukuk çerçevesinde demek istedi.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Ama hayır “insanca” derken tartışma konusu...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yani insan olan önce hukuka saygılı olur. Herhâlde insanın özelliği...

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Efendim, Türkiye Kamu-Sen'in Başkanı biber gazından olumsuz etkilenmiş, ondan sonra diğer birçok olayda kullanıldı. Biber gazını bir şeye bağlamak lazım. Siz sağlığa zararlı değil diyorsunuz ama kamuoyuna mal olmuş birkaç tane ölümü de biber gazının tetiklediği iddiaları var. Bu polisimize zarar veriyor. Biz sizinle bu konuda aynı taraftayız ama olaylarla falan uğraşmayalım da gelin bu biber gazı sistemini bir gözden geçirelim. Onu söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, çok teşekkür ederim.

Sayın Ali Serindağ, buyurun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım. Çünkü Sayın Bakanın bize soruları oldu, izin verirsiniz, Komisyon üyelerinin sabrını da taşırmadan o sorulara yanıt vermem lazım.

Önce sondan başlayayım, demin çok konuşuldu aslında bu konu, herkes samimiyetle dile getirdi de burada bizim bahsettiğimiz personel, aslında tüm kamu personeli, sadece mülki idare amirleri değil, biz tüm kamu personelinin hakkını savunuyoruz ama burası İçişleri Komisyonu olduğu için, Sayın Bakan da İçişleri Bakanı olduğu için, mülki idare amirlerini, emniyet personeli, güvenlik personeli özellikle zikrettik. Yoksa biz genel idari hizmetler sınıfına dâhil personelin de, teknik hizmetler sınıfına dâhil personelin de, sağlık hizmetleri sınıfına dâhil personelin de, tüm personelin özlük haklarının iyileştirilmesinden yanayız. Öncelikle bunu söyleyeyim.

İkincisi, Sayın Bakan, bizim Anayasa'mız diyor ki: “İdarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolu açıktır.”

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Doğru, madde 125.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz bunu değiştirdiniz, tamam mı? Siz, Anayasa’ya aykırı davrandınız. Celal Bey’in ifade etmek istediği odur çünkü siz dünkü yasanın 5’inci maddesine bir hüküm koydunuz.

İÇİşLERİ BAKANI İDRİS NAİM şAHİN (Ordu) – İşinin başında çalışan...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, müsaade buyurun anlatayım.

İtfaiye personelinin yargıya gitme yetkisini kaldırınız, Anayasa’ya aykırı davrandınız. Celal Bey’in söylediği, Sayın Celal Dinçer’in söylediği odur. Siz kelimeleri tersinden alarak, kendinize göre yorumlayarak bir sonuç çıkarmaya çalışıyorsunuz. Burada bulunan herkes herhâlde sizin kadar o kelimelerin ne anlama geldiğini bilir. Yani yargıyla ilgili bizim şeyimiz bu. Biz, eskiden beri yargı konusunda hassas olduğumuzu ifade ediyoruz.

Bakınız, söylemek istemiyoruz ama madem mecbur bıraktınız söyleyelim, siz gidin bir araştırın bakalım, yargı yoluna başvuran personelin ne tür işlemlere maruz kaldığını bir araştırın bakalım, yargı kararıyla görevine dönen kamu personelinin kaçının geçici görevle başka yerlere gittiğini araştırın bakalım. Siz bu şekilde mi... Şimdi, bu yargı işini burada kapatalım.

İÇİşLERİ BAKANI İDRİS NAİM şAHİN (Ordu) – Bizde vali var, siz daha iyi bilirsiniz, yargı kararıyla gelip ilinde oturan. Bizde emniyet müdürü var, yargı kararıyla gelip işinin başında çalışan.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, tek tek bireysel şeyleri bırakın, bir araştırın.

İÇİşLERİ BAKANI İDRİS NAİM şAHİN (Ordu) – Geçici göreve gelince, geçici görev de Devlet Memurları Kanunu’nda var olan bir müessese.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bir araştırın...

İÇİşLERİ BAKANI İDRİS NAİM şAHİN (Ordu) – Niye ona karşı çıkıyorsunuz yani hukuki şeye gayri hukuku diyorsunuz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bir araştırın...

İÇİşLERİ BAKANI İDRİS NAİM şAHİN (Ordu) – Vatanın her yeri kutsaldır, görev yapmaya layıktır.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Müsaade buyurun... Müsaade buyurun.

Şimdi, bu konu dünde kaldı ama siz hep bugüne getirdiniz. Gene o konuya gelmek zorundayız.

İÇİşLERİ BAKANI İDRİS NAİM şAHİN (Ordu) – Ben mi getirdim?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ya, lütfen bakın, siz soru sordunuz, ben dinledim, lütfen dinleyin.

Şimdi, grev meselesi dünde kaldı.

İÇİşLERİ BAKANI İDRİS NAİM şAHİN (Ordu) – İyi.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, bakınız, tekrar ediyorum, siz grevin ülke menfaatine uygun olmadığını düşünüyorsanız ki öyle söylüyorsunuz...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Evet.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – O zaman tüm iş kollarında grevi yasaklayın.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Onu siz söylüyorsunuz, onu ben söylemiyorum.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yüreğiniz yetiyorsa...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Benim yerime düşünemezsin, benim söylediğim beni bağlar.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yüreğiniz yetiyorsa tüm iş kollarında yasaklayın, yasaklayın.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Bu mantık mı Allah aşkına? Yasaklamıyorum, özgürlükten yanayım. Var mı diyeceğin?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Madem kötü bir şeymiş, madem iyi değil diyorsunuz, yasaklayın.

İki, şimdi, siz diyorsunuz ki...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yasakçı değiliz ki.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Belli oluyor!

Siz diyorsunuz ki: “Efendim, Türk Hava Yolları dünyanın sayılı şirketleri arasına geldi.” Tebrik ediyoruz. Öyle mi?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Evet.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz mi getirdiniz? O çalışan personel getirdi.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – O çalışan personel orada, biz yokuz o zaman. O zaman niye bize soruyorsunuz?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ben hepinize yeterim, hepinize cevap vereceğim. Yeter ki sıraya girin.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yetersin, onda şüphemiz yok.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – O başarıyı sağlayan o personeldir. Sizin cezalandırdığınız, sizin grev hakkını elinden aldığınız personeldir, o başarıyı sağlayan personel odur.

İki, siz diyorsunuz ki: “Efendim, diğer hava yolu şirketlerinde ücret düşük.”

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Evet.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz onunla övünüyor musunuz?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Nasıl?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Onunla övünüyor musunuz?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Ya, Ali Bey, Allah aşkına yani sen beni dinlememek için mi buradasın, söylediğimin tersini söylemek için mi memursun Allah aşkına?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim, tersini söylemiyorum, siz öyle demediniz mi?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ - “Diğer hava yollarında” dedi ama.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – “Diğer hava yollarında ücretler düşük.” demediniz mi?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Dedim, devamında ne dedim?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ne dediniz?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Ne dedim? Herhâlde zihninin başka yerdeydi. Arkadaşlar yardımcı olsunlar.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ne dediğinizi söyleyin de anlayalım.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Tutanaklara bakın.

BAŞKAN – Sayın Valim, müsaade ederseniz bitirelim artık bunu.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – O zaman, Sayın Bakan dinlesin. Biz, Sayın Bakanın memuru değiliz.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Olabilirdiniz ama.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Efendim?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Olabilirdiniz yalnız, öyle teorik bir durum var.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz benim memurum olurdunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – O da teorik olarak mümkün.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Tamam mı?

Şimdi, dinlerseniz, şey bütünlüğü de bozulmaz, daha iyi olur, daha faydalı oluruz, eleştirilerimizi dile getiririz. Ücretler düşükse o sektörde, özel sektörde ücretler düşükse Hükûmete düşen şudur: Tüm insanların gelir düzeyini yükseltmektir, bunun için çareler aramaktır, bunun için tedbirler düşünmektir; size düşen odur. Diğerlerinin ücretini düşük olan seviyeye indirmek değil, tam tersine düşük ücreti yükseltebilmektir; size düşen odur sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Evet, doğru.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi, nüfus meselesine gelince, siz soru sordunuz. Biz şunu diyoruz, bakın bizim bu konuda net olmayan düşüncemiz yok. Biz Türkiye’de yaşayan 74 milyon insanın mutlu olmasını, insanca yaşamasını istiyoruz, bunun için Hükûmetin gerekli tedbirleri alması lazım gelir diye söylüyoruz. Bu şudur: Bunun adı “aile planlaması”dır. Siz gelir durumunuza göre nüfusu azaltabilir, çoğaltabilirsiniz; o ayrı şey. Şimdi siz insanları eğitemiyorsanız Sayın Bakan, siz geleceğe hazırlayamıyorsanız, meslek

sahibi yapamıyorsanız, iş sahibi yapamıyorsanız o zaman fazla nüfus ülkenin bir sorunu hâline gelir. Ancak siz insanları eğitebiliyorsanız, onlara iyi bir gelecek sağlayabiliyorsanız...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – İşte o tarif ettiğiniz biziz; birincisi sizsiniz, ikincisi biziz.

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) – Müsaade buyurun. İnsanları eğitebiliyorsanız, geleceğe hazırlayabiliyorsanız, meslek sahibi yapabiliyorsanız, dünyayla yarışan fertler hâline getirebiliyorsanız...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Evet, aynen öyle.

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) –elbette nüfus artışı olabilir. Şimdi, bakın, bizim ülkemizde işsizlik oranı gençler arasında yüzde 24. İnsanlar...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yüksek söylüyorsunuz.

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) – Ve bunlar kayda girenler. İnsanlar işsizlikten bun alıyor. Eğitim sorunu ayrı bir fecaat, sınıflar 50-60 kişilik. Siz herhâlde Millî Eğitim Komisyonunda tabii bulunmadınız, 50-60 kişilik sınıflar, öğretmen atayamıyorsunuz, çocukları eğitemiyorsunuz. Bizim çocuklarımız OECD'nin verilerine göre sınavlarda sonuncu oluyor. Siz, böyle bir nesil yetiştirirseniz...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Hangi sınavlarda, nerede sonuncu oluyor?

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) – PISA, PISA. PISA'nın ne olduğunu biliyor musunuz?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Anlat.

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) – O sınavlarda sonuncu oluyor.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Açılımını söyle bakayım PISA'nın, neymiş o?

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) – Gider öğrenirsiniz, siz gider öğrenirsiniz.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Ha, tamam anladım, yani bilmeden konuşuyorsunuz, peki.

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) – Siz gider öğrenirsiniz.

Sayın Bakan, şimdi bu polemik konusu olacak bir şey değil.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yok hayır canım, bilmediğim için soruyorum yani, bir şey söylüyorsun....

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) – Siz, insanları eğitmek zorundasınız.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Doğru, biz hepimiz.

ALİ SERİNGİ (Gaziantep) – İnsanları geleceğe hazırlamak zorundasınız. Sayın Bürge diyor ki : “Efendim gelir 10.500 dolara çıktı.”

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – 10.444, 2011.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – “10.444’e çıktı.” diyor. Muhtemelen diyecek ki: “3 bin dolardan o seviyeye çıktı.”

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – 3.300 dolardan...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Öyle değil mi?

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Öyle, zaten öyle.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Peki, şimdi size bir soru: Siz o hazırlama yöntemi... Bakın millî geliri hesaplama yönetimini Sayın Bürge biliyor mu, bilmiyorum.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Kardeşim hepsini sen biliyorsun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bakın, millî gelir hesaplama yöntemleri iki şekilde yapılır: Ya sabit fiyatlarla yaparsınız ya döviz fiyatı üzerinden yaparsınız. Siz her şeyi dolar endeksliyorsunuz, sabit fiyatlarla bakalım hesaplayın millî gelirdeki artış nereden nereye gelmiştir? Bakın, bu konuda ekonomi hocalarını takip etmenizi tavsiye ederim. İsim de vereyim, Güngör Uras’ı okuyun, Güngör Uras’a sorun, açın şurada telefonu...

BAŞKAN – Sayın Valim, şimdi bu meseleyi biraz toparlayalım; rica ediyorum.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Tamam, tamam.

BAŞKAN – Çünkü herkes söz isteyecek.

ALİ TURAN (Sivas) – Şu teröristi yakalama şeyini... Nasıl yakalandığını biz de bilelim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi bakın, gerçekten Amerika’yı yeniden keşfetmeye gerek yok. Siz 94 kilometre boyunca takip ettiğiniz bir şüpheli arabayı iletişim imkânlarının bu kadar geliştiği bir çağda, haberleşme imkânlarının bu kadar geliştiği bir çağda yakalayamıyorsanız, etkisiz hâle getiremiyorsanız Sayın Bakan, o konuda kendinize bunu sormanız lazım. Bir: Acaba o ekibin takibi yapacak veya başka ekiplerin yardımcı olabileceği... Acaba yakıtları mı yoktu? Şimdi, genel anlayış...

Efendim, gülmeye gerek yok.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yani gayri ihtiyarı, elimde değil, kusura bakmayın yani; öyle bir konuşuyorsunuz ki.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bakın, genel anlayış...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Ağlanacak hâline ben gülüyorum, kusura bakmayın.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yakıt nereden çıktı? “Lastiği de yoktu.” diyebilirsiniz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ah keşke Feyzullah Kırıkkık burada olsaydı. Öyle mi? Siz şahit değil misiniz Sayın Başkan? Ne dedi? Efendim, ekiplere günde 5 litre yakıt verildiği ifade edildi.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – O sizin zamanınızda.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Değerli arkadaşım, bak böyle yapma. Bizim zamanımızda, sizin zamanınızda değil. Bakın, böyle giderseniz bu işleri çözemeyiz.

ALİ TURAN (Sivas) – Sizin zamanınızda ekmeği de karneyle alıyorduk.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yanlıştır. Bizim zamanımızda...

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Size öyle söylediler, ekiplerle ilgili söylediği yanlış.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Söylediği yanlışsa siz doğrusunu söyleyin.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Hayır, siz yanlış değerlendiriyorsunuz ama.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, bakın, sebebini araştırmamız lazım.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yani siz araştırdınız yakıt yokluğundan mı 90 kilometre yol alındı? Onu mu demek istiyorsunuz Sayın Serindağ?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz bu Sayın Bakanla nereye gideceksiniz?

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yok, bir yere gitmiyoruz, buradayız.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, bakın, bunun sebepleri üzerinde durmanız lazım. Bunun herhâlde yanlış olduğunu kime sorarsanız...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yani siz arabaya yakıt koyup, onu 5'inci kilometrede yakalar mıydınız? Bunu mu demek istiyorsunuz Sayın Serindağ? Nedir yani, nasıl yakalardınız? Siz bana bir söyleyin bakayım veya bize, affedersiniz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Bakan, şimdi benim -ben diğer arkadaşlarıma konuşuyorum- size söyleyecek sözüm yok. İnsanlar takdir etsin. Şimdi, bakınız böyle bir konuda sizin oturup değerlendirme yapmanız lazım. Dünyanın hangi uygar ülkesinde 100 kilometre kovalamadan sonra o araç gider hedefine ulaşır. Bakın, değişik durdurma yöntemleri vardır.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Mesela?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Barikat kurarsınız, lastiklerini indirirsiniz... Bu şekilde bunların hepsi vardır. Yalnız siz uygulama... Ne diyeyim, yani şimdi ben yanlış...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Diyecek bir şey yok ki, ne diyacaksınız? İşte bu kadar diyeceğiniz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – O olacak da... Yani kendime yakıştıramıyorum. Siz bunun üzerinde düşünmelisiniz. Bakın, şimdi...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yani sizin çözümünüz benim düşünmemse tamam ben düşünmeye devam ediyorum, ben çalışıyorum.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, bakın, biz güvenlik personelini en az sizin kadar koruruz, ondan hiç şüphemiz olmasın. Tamam mı? Siz burada bireysel suçlarla ilgili hususları dile getiriyorsunuz, biz onların peşinde değiliz. Efendim, yanlış işe bulaşan güvenlik personeli elbette cezasını görecektir.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Doğru.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bizim üzerinde durduğumuz husus...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Suçlu olmayanlar, öyle mi?

BAŞKAN – Sayın Serindağ, teşekkür ediyorum, lütfen...

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Yani suç işlemeyenler sizin üzerinde durduğunuz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum efendim.

İÇİŞLERİ BAKANI İDRİS NAİM ŞAHİN (Ordu) – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sağ olun.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmeler sırasında bir alt komisyon kurularak bu tasarının daha teknik anlamda ayrıntılı olarak incelenebileceği hususuna yer verilmiştir.

Bu nedenle, değerli arkadaşlarım, bir alt komisyon kurulması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlarım, alt komisyonun 5'i Adalet ve Kalkınma Partisinden, 2'si Cumhuriyet Halk Partisinden, 1'i de Milliyetçi Hareket Partisinden olmak üzere, 8 üyeden oluşmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alt komisyon üyelerinin Niğde Milletvekili Sayın Alpaslan Kavaklıoğlu, Elâzığ Milletvekili Sayın Sermin Balık, Şırnak Milletvekili Sayın Mehmet Emin Dindar, Mersin Milletvekili Sayın Ahmet Tefik Uzun, Diyarbakır Milletvekili Sayın Cuma İçten, İstanbul Milletvekili Sayın Celal Dinçer, Balıkesir Milletvekili Sayın Namık Havutça ve Osmaniye Milletvekili Sayın Hasan Hüseyin Türkoğlu'ndan oluşmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlarım, alt komisyon toplantısı 5 Haziran 2012 Salı günü saat 11.00'de burada toplanacaktır. Sivil toplum kuruluşlarına haber verilecektir.

Katılımlarınız ve katkılarınız için hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, size, ekibinize teşekkür ediyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.09